

Darīsim KOPĀ!

NEPATEICĪGAIS!

8.–9. lpp.

Māte dēlam uzdāvināja dzīvokli, taču nesagaidīja palīdzību, pat ne rēķinu apmaksu. Ko viņa izdarīja nepareizi?

SILDĪTIES VAI PAĒST?

5., 9. lpp.

Regulators ir apstiprinājis jaunu Rīgas siltuma tarifu. Ko tas nozīmēs rīdziniekiem?

№7 (131), jūlijs 2019

www.kopaa.lv

Svarīgākais par māju apsaimniekošanu un komunālajiem pakalpojumiem

CIK MAKSĀ NOLIET KAIMIŅU?

Dzīvokļa īpašnieks pacīnījās par savām tiesībām un ietaupīja gandrīz 260 eiro

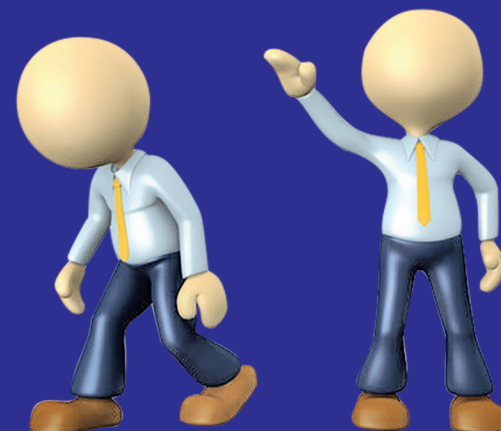
10. lpp.

6.–7. lpp.

„MANI IZSLĒDZA NO KOOPERATĪVA!”

Kā pareizi kritizēt pārvaldnieku, lai nepiedzīvotu represijas?

KARSTO ŪDENI RAŽOS SAULE!

Salaspilī apkures tarifs pazemināts trīs reizes, bet tagad uzņēmums ir gatavs revolucionāram projektam saules enerģijas izmantošanā

Marina MATROŅINA

Uzņēmums *Salaspils siltums* ir atvēzējies ambiciozam projektam – vidējs pēc apjoma siltumenerģijas ražotājs ir nolēmis daļēji pāriet uz saules enerģijas izmantošanu. Pašlaik Salaspilī beidzas saules kolektoru uzstādīšanas darbi. Paneļu parks ir izvietojies platībā, kas pārsniedz vairāk nekā 6 hektārus. Ja viss noritēs pēc plāna, Salaspils un Saulkalnes iedzīvotāji saņems saules enerģijas uzsildītu karsto ūdeni. Uzņēmuma *Salaspils siltums* valdes locekle Ina Bērziņa-Veita stāsta, ka perspektīvā tas ļaus samazināt siltumenerģijas tarifu.

Vēl pirms desmit gadiem uzņēmumam *Salaspils siltums* bija lielas problēmas ar siltumenerģijas saražošanu un parādiem. Šajā laikā nelielais uzņēmums ir atrisinājis problēmas un pat pratis izvīrīties nozares līderu pulkā. To pierāda nesen saņemtā starptautiskā atzinība – *Global District Energy Climate Award* balva. Ina Bērziņa-Veita stāsta, ka starptautiskā komisija novērtējusi uzņēmuma siltuma ražošanas procesa modernizāciju.

Siltuma zudumi samazinājušies līdz 11%

– Par kādiem nopelniem *Salaspils siltums* saņēma starptautisko atzinību?

– *Global District Energy Climate Award* komisija novērtēja modernizācijas darbus, kurus esam paveikuši beidzamajos gados. Piemēram, līdz šim uzņēmumam trūka precīzas patēriņu uzskaites. Līdz 2012. gadam māju kopējā siltuma patēriņa skaitītāju rādījumi tika nolasīti vienu reizi mēnesī.

– Kā tas notiek pašlaik?

– Kopš 2012. gada ir ieviesta siltuma patēriņa diennakts monitoringa sistēma katrā uzņēmuma apkalpotajā mājā. Tas ļauj novērot katras mājas patēriņu un reaģēt uz katru iespējami nelabvēlīgu situāciju, novērst pārkurināšanu un neregulēt temperatūru. Tāpat mēs pakāpeniski atsakāmies no fosilā kurināmā. Neefektīvos gāzes katlus pakāpeniski nomaina ar atjaunojamo enerģiju darbinātiem katliem – *Salaspils siltums* ir pieņēmis lēmumu pāriet uz šķeldas izmantošanu. Pašlaik varam apgalvot, ka siltuma ražošanas un piegādes klientiem sistēma ir sasniegusi nosacītu pilnību.

– Visi šie uzlabošanas un modernizācijas pasākumi ir finansiāli ļoti ietilpīgi. No kurienes nelielam uzņēmumam tādi līdzekļi?

„Visai pasaulei nepieciešamās enerģijas nodrošināšanai būtu nepieciešama tikai viena tūkstošā daļa saules enerģijas, kas nonāk uz Zemi.”

– Tas tik daudz neskar tiešās investīcijas, cik vēlēšanos strādāt un saskatīt iespēju attīstīties. Ieguldījumi ir nepieciešami, bet tie atmaksājas. Piemēram, mēs pilnībā nomainījām visas siltumtrases pilsētā, kas mums deva pārvades siltuma zudumu samazināšanu līdz 11% (pie normatīvā pieļautajiem 18%).

Kāds ir iedzīvotāju ieguvums?

– Jūs modernizācijā esat ieguldījuši gan zināšanas, gan līdzekļus, par to saņemot starptautisku atzinību. Kāds no tā visa labums salaspilniešiem?

– Es uzņēmumā *Salaspils siltums* sāku strādāt pirms astoņiem gadiem. No tā laika siltumenerģijas tarifs pilsētā ir pazemināts trīs reizes.

– Tik tiešām, to apliecina arī vēsturiskie dati: 2009. gadā uzņēmums siltumu piegādāja par 77 eiro/MWh, patlaban par to jāmaksā 55,04 eiro/MWh (abi rādītāji bez PVN). Vai jums palīdzēja arī periodiskā gāzes cenas samazināšanās globālajā mērogā?

– Mūsu kurināmā paketē gāzei sen vairs nav izšķirošā nozīme – siltuma ražošanā mēs izmantojam 60% atjaunojamo resursu, bet tikai 40% – gāzi. Drīzumā ekspluatācijā tiks nodota vēl viena šķeldas katlumāja un saules kolektoru parks. Mūsu plānos paredzēts, ka siltuma ražošanā tikai 10% būs gāze.

Ūdeni sildīs saule

– Jūsu uzņēmums būs pirmais visā Austrumeiropā, kurš siltuma ražošanā izmantos saules ražoto enerģiju. Kā jūs pieņemat šādu lēmumu?

– Mācību laikā Norvēģijā mani ļoti iespaidoja kāda profesora teiktais, ka visai pasaulei nepieciešamās enerģijas nodrošināšanai būtu nepieciešama tikai viena tūkstošā daļa saules enerģijas, kas nonāk uz Zemi. Protams, mums joprojām nav pietiekami efektīvas tehnoloģijas visas saules enerģijas izmantošanai, taču, lai ražotu siltumu, tehnoloģijas ir pietiekami attīstītas.

– Pie mums taču ir tik maz saules!

– Tās ir pilnībā pietiekami. Pirms trim gadiem mēs saules paneļus uzstādījām uz uzņēmuma administratīvās ēkas jumta. Vasaras mēnešos šie paneļi nodrošina tik daudz enerģijas, lai pilnībā nosegtu mūsu saimnieciskās vajadzības. Elektroenerģijas pārpalikums mēs atgriezām tīklā, lai darbinātu sūkņus. Bijām pārsteigti, ka eksperimentālā kārtā uzstādītie paneļi saražo vairāk elektroenerģijas, nekā tika plānots.

Pēc dāņu parauga

– Vai mūsu reģionā ir kāds piemērs, kur sauli izmanto enerģijas ražošanai?

– Tuvākā valsts ir Dānija, kura pēc smagas enerģētiskās krīzes nolēma

atteikties no fosilā kurināmā izmantošanas siltumenerģijas ražošanā, tādēļ dāņi jau gandrīz trīsdesmit gadus izmanto sauli. Saules radiācijas līmenis šajā ziemeļu zemē vietām ir pat zemāks nekā Latvijā. Es vairākus gadus studēju informāciju par ziemeļu valstu pieredzi, līdz sapratu, ka varēsim sekot viņu piemēram. Mums tam pietiek gan saules, gan zemes. Uzņēmumā *Salaspils siltums* saules kolektori tiks izvietoti 6,5 ha platībā.

– Vai saules kolektori enerģiju ražo tikai skaidrās dienās?

– Nē, enerģija tiek iegūta arī mākoņainā laikā, tādēļ sistēmu nākamībā darbināsim gan vasarās, gan arī rudenī. Šajā laikā Salaspilī netiks kurināts ne ar gāzi, ne šķeldu. Saules enerģijas akumulēšanai mēs būvējam milzīga tilpuma baseinu – līdz 8000 kubikmetriem. Tajā atradīsies speciāli sagatavots šķidrums – siltumnesējs.

Plānos ietilpst savas enerģijas ražošana

– Zaļās enerģijas ideja patlaban ir ārkārtīgi populāra visā Eiropā. Sakiet, vai esat izmantojuši arī Eiropas Savienības finansiālo atbalstu?

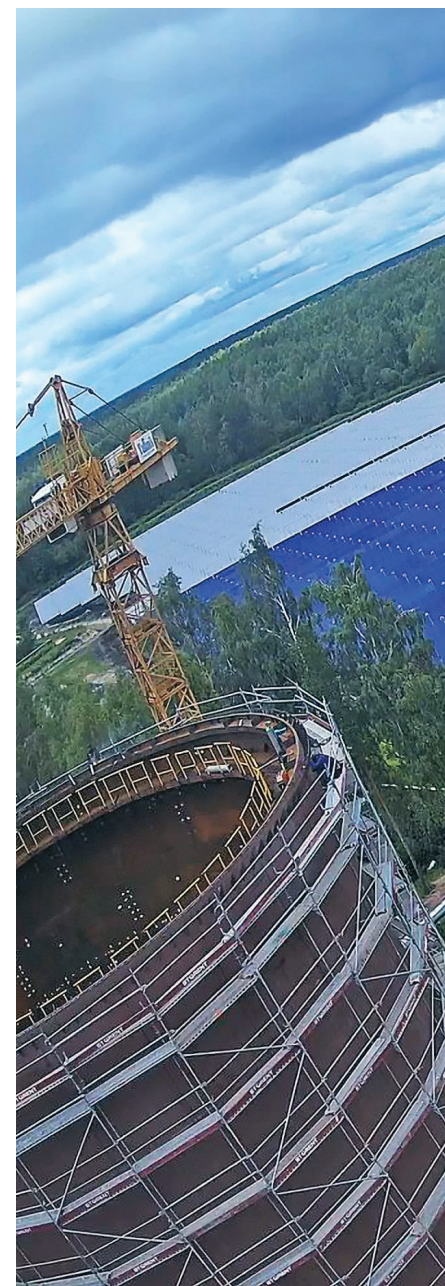
– Jā, mēs saņēmām grantu 40% apmērā galveno darbu veikšanai. Kopējās projekta īstenošanas izmaksas ir 7,2 miljoni eiro.

– Daudz!

– Bet, ja padomā, ka vasaras mēnešos vairs nevajadzēs dedzināt šķeldu? Saules kolektori strādās vismaz 35 un vairāk gadu. Kolektori patērē tikai to elektroenerģiju, kas nepieciešama saražotā siltuma nogādei akumulācijas tvertnē.

– Vai nevarat paši no saules enerģijas iegūt elektroenerģiju?

– Vispirms mēs saules kolektorus iedarbināsim siltuma ražošanai un vienu gadu sekosim rezultātiem. Tālākais plāns paredz kolektoru uzstādīšanu savas elektroenerģijas ražošanai, šim nolūkam jau ir iegādāts atbilstošs zemesgabals.

Kolēģi smējās, tagad – gaida rezultātus

– Drosmīgi plāni!

– Zināt, es esmu arī Latvijas siltumapgādes uzņēmumu asociācijas prezidente. Kad pirms četriem gadiem es kolēģiem – siltumražotājiem – stāstīju savus plānus, par mani smējās. Tagad daudzi no viņiem ar interesi seko projektam. Viņi gaida *Salaspils siltuma* rezultātus, lai lemtu par saules enerģijas izmantošanu savos uzņēmumos. Saules kolektori profesionāļiem ir interesanti arī tādēļ, ka ļauj ekonomēt CO₂ kvotas. Ja mēs nekurinām ar gāzi, lai ražotu siltumu, tad neizmantojam kvotas varam pārdot. Beidzamo gadu laikā kvotu cenas ir pieaugušas, tādēļ iegūtos līdzekļus var ieguldīt saules projekta attīstīšanā. Tādā veidā, ieguldot līdzekļus modernizācijā, uzņēmumam nav vajadzības paaugstināt siltuma tarifu.

– Kad Salaspilī sāks siltuma ražošanu, izmantojot sauli?

Fakts

Lai vasaras mēnešos ar karsto ūdeni nodrošinātu Salaspils un Saulkalnes iedzīvotājus, uzņēmums *Salaspils siltums* uzstāda 1720 saules kolektorus.

„Tagad daudzi no viņiem ar interesi seko projektam. Viņi gaida Salaspils siltuma rezultātus, lai lemtu par saules enerģijas izmantošanu savos uzņēmumos.”

– Esam izvirzījuši sev uzdevumu būvdarbus pabeigt 2019. gada 1. oktobrī. Tālāk būs nepieciešams laiks jauno tehnoloģiju integrācijai un noregulēšanai. Ja viss izdosies labi, reālā ražošana sāksies 2020. gada pavasarī.

Pietiek kurināt!

– Kādreiz esat teikusi, ka jums ir plāns uzņēmuma attīstībai turpmākajiem 15 gadiem. Kāds ir attīstības galvenais mērķis?

– Mērķis – pēc iespējas atteikties no sadedzināmā kurināmā.

– Enerģiju ražot, izmantojot tikai saules enerģiju?

– Nē, jautājums ir citāds. Katrai enerģijai ir jābūt integrējamai. Piemēram, ir periodi, kad tiklā ietilpst pārlietu daudz ūdens saražotās elektroenerģijas. Ja ir izstrādāta iespēja, tad šo lieko enerģiju var izmantot

siltuma ražošanā, ko noglabā speciālā siltumnesējā. Es uzskatu, ka pēc četriem, pieciem gadiem mēs nonāksim līdz šai sistēmai. Perspektīva ir tikai viena – samazināt tarifus lietotājiem.

– Jūs grasāties samazināt tarifus, bet Rīga tos tikko paaugstināja. Kur ir problēma?

– Nedrīkst salīdzināt uzņēmumu Rīgas siltums ar mūsu uzņēmumu. Katram ir individuāla situācija. Mūsu klientu skaits ļauj pašiem ražot nepieciešamo siltumenerģiju. Rīgas centralizētajiem siltumenerģiju lietotājiem, tādēļ viņi ir atkarīgi no iknedēļas svārstīgajām cenām.

– Tajā pašā laikā Latvijā ir ražotāji, kuri prot saražot siltumu par 44 eiro/MWh. Kā viņiem tas izdodas – tarifs ir 10–15% zemāks nekā valstī vidēji?

– Nevaru runāt par visiem ražotājiem, bet daļa no viņiem zemos tarifus

notur mākslīgi. Parasti tā ir viena katlumāja, kuras kurināšanai malka pa tiešo nāk no meža – izteiciens ir tēlainis, bet raksturojošs. Katlumājas ir vecas un sliktā stāvoklī, turklāt bīstamas lietotājiem, jo jebkurā brīdī var iziet no ierindas.

Parādnieku nav

– Nobeigumā vēlos paprasīt, cik parādnieku ir jūsu uzņēmumā?

– Parādnieku mums nav. Iespējams, ka palīdzējusi mana stingrā nostāja. Jau darbā stājoties, pieņemu lēmumu – ja mājai būs parāds, tiks atslēgta karstā ūdens padeve. Pārvaldnieki to labi ir ielāgojuši un akurāti pārskaita no iedzīvotājiem saņemto naudu.

– Tomēr jūnijā vairāki lasītāji no Salaspils zvīnāja uz redakciju un žēlojās par atslēgtu karsto ūdeni.

– Tik tiešām, pēc 4. jūnija mums nācās atslēgt karstā ūdens padevi vairākām SIA Namu pārvaldīšana apsaimniekotajām mājām. Sešām šī uzņēmuma apsaimniekotajām mājām bija izveidojies iespaidīgs parāds par saņemto siltumenerģiju. Priece, ka Žuravļova kungam izdevās ātri atrast līdzekļus, lai norēķinātos ar Salaspils siltumu.

Savukārt es vēlos pateikties visiem apsaimniekotājiem mūsu pilsētā, kuri ievēro termiņus un savlaicīgi norēķinās par saņemto pakalpojumu. **K**

Vācijas ražotāja apkures radiatori **“KERMI”** 25% atlaide no veikala cenas!

Projektēšana, piegāde, montāža, garantija

SIA SANREMS

Ūdens skaitītāju Siltumskaitītāju
Pārbaude – Nomaīņa – Uzstādīšana
Ūdens skaitītāju rādījumu starpības izlīdzināšana

Tālr. 67612523, 67627695, 26327967
Kandavas iela 41a, Rīga

Akciju sabiedrība

RĪGAS NAMU APSAIMNIEKOTĀJS

Apsaimniekojam mājas, kurām ir biedrības vai pilnvarotās personas!

Rīga, Gogoļa 5, tālrunis 67893079, info@rna.lv

AVĪZI BEZ MAKSAS VAR SAŅEMT:

- Veselības centrā 4, Krišjāņa Barona ielā 117
- Bolderājas poliklīnikā, Kapteiņu ielā 7
- Rīgas domes Labklājības departamentā, Baznīcas ielā 19/23
- Rīgas sociālā dienesta
  - Teritoriālajā centrā Avoti, Avotu ielā 31, k-2
  - Teritoriālajā centrā Kengaraga krasts, Lomonosova ielā 1, k-19
  - Teritoriālajā centrā Vidzeme, Vidrižu ielā 3, Brīvības gatvē 266
  - Teritoriālajā centrā Purvciems, Ieriķu ielā 2b
  - Teritoriālajā centrā Pļavnieki, Salnas ielā 2
  - Teritoriālajā centrā Āgenskalns, Ed. Smiļģa ielā 46, Ziepju ielā 13
  - Teritoriālajā centrā Dzirciems, Baldones ielā 2
  - Teritoriālajā centrā Ziemeļi, Hanzas ielā 7
  - Kultūras centrā Imanta, Anniņmuižas bulvārī 29
  - Kultūras centrā Iļģuciems, Lidoņu ielā 27, k-2
- Rīgas namu apsaimniekotāja filiālēs:
  - Gogoļa ielā 5, Rīgā
  - Daugavas ielā 1, Salaspilī
- Rīgas namu pārvaldnieka iecirkņos un nodaļās
- Jūrmalā, Skolas ielā 50, Jūrmalas apsaimniekotāju asociācijas birojā
- Jūrmalā, Raiņa ielā 110, aptiekā
- Jūrmalā, Nometņu ielā 10, aptiekā

Nākamo „Darīsim Kopā!” numuru gaidiet 15. augustā

Darīsim KOPĀ!

Avīze „Darīsim Kopā!”

Izdevējs:

SIA „EGO projekts”

Reģistrācijas numurs: 000703294

Tālrunis: 29172377

Reklamas nodaja: 2914/618

http://www.kopaa.lv

E-pasts: info@kopaa.lv

Rīga, Gogoļa iela 5, LV-1011

Iznāk sadarbībā ar Rīgas

apsaimniekotāju asociāciju

iespiests: SIA „Poligrāfijas grupa

Mūkusalā”

Tirāža: 20 000

PROJEKTS PAGARINĀTS, PIESAKIETIES LĪDZFINANSĒJUMAM!

Mājai nav pieslēguma centralizētajai kanalizācijai un ūdensvadam? Trīs Rīgas rajonu iedzīvotāji līdz 2020. gadam var saņemt Rīgas domes līdzfinansējumu pieslēguma izbūvei!

A. ŠEVČENKO

Tūkstošiem māju visā Rīgas teritorijā vēl joprojām nav pieslēguma centralizētā ūdensvada un kanalizācijas sistēmai. Jau kopš 2018. gada Mārupes (Rīgas administratīvajā teritorijā ietilpstošajā daļā), Bolderājas un Katlakalna iedzīvotājiem ir iespēja savus īpašumus pieslēgt jaunajiem Rīgas ūdens maģistrālajiem cauruļvadiem. Pilsētas pašvaldība ir gatava palīdzēt, līdzfinansējot daļu no šo darbu izmaksām.

Projekta *Rīgas ūdenssaimniecības attīstības ceturrtā kārtā* ietvaros Mārupes (Rīgas administratīvajā teritorijā ietilpstošajā daļā), Bolderājas un Katlakalna iedzīvotāju vajadzībām jau 2016. gadā tika uzbūvēta jauna ūdensvada un kanalizācijas maģistrāle. Simtiem māju dzīvokļu īpašniekiem vairs atlika tikai izbūvēt pieslēgumus šai sistēmai.

Lai iedzīvotājiem atvieglotu būvdarbu veikšanu, Rīgas dome pieņēma saistošos noteikumus Nr.67 *Par Rīgas pilsētas pašvaldības līdzfinansējumu nekustamā īpašuma pieslēgšanai centralizētajai kanalizācijas un ūdensapgādes sistēmai*, kur katrai lēmumu pieņemšanai mājai apsolīja līdzfinansējumu. Noteikumi paredzēja, ka lēmums par dalību projektā mājai jāpieņem līdz 2019. gada 30. jūnijam.

Jau zināms, ka šajā nedēļā iesniegumu pieņemšanas termiņš pagarināts līdz 2020. gada 30. septembrim. Tas nozīmē, ka viss nokavēts nav, taču vilcināties nevajag.

Jauna kanalizācijas maģistrāle ļoti vajadzīga iedzīvotājiem Katlakalnā, tādēļ, ka nelielo četru un astoņu dzīvokļu mājas Līvciema un Zaļenieku ielās sāktas ekspluatēt jau pagājušā gadsimta piecdesmito gadu beigās.

Tam laikam tās bija karaliskas ērtības – katrā dzīvoklī vanna un skalojamais pods! – stāsta apsaimniekošanas uzņēmuma Rīgas namu apsaimniekotājs valdes priekšsēdētājs Irgors Trubko. – Visu šo māju saimnieciskā un fekālā kanalizācija nonāca vienā vietējās nozīmes sistēmā, kas krājās kopējā bedrē. Bedres iztukšošanu nodrošina asenizācijas dienests. Kamēr sistēma bija jauna, tā strādāja nevainojami, bet nekas nepaliek jauns mūžīgi. Kad dažas

no mājām Līvciema un Zaļenieku ielā nonāca mūsu uzņēmuma pārvaldīšanā, viena no iedzīvotāju sūdzībām bija nepārtrauktas problēmas ar kanalizāciju. Par to pārliecinājās arī uzņēmuma tehniskie darbinieki – ja ūdensvadu varēja uzskatīt par apmierinošu, tad kanalizācijas caurule no ilgās ekspluatācijas bija aizaugusi un blakus augošo koku sakņu salauzīta, – stāsta Irgors Trubko.

Rezultātā mājās Līvciema un Zaļenieku ielā vismaz reizi mēnesī notiek kanalizācijas avārija. Ja ar santehniķu spēkiem ir par maz, nākas aicināt uzņēmuma Rīgas ūdens brigādi, kas cenšas aizdambējumus izskalot zem spiediena. Darbus sarežģī tas, ka kanalizācijas pieslēgumu shēma nav saglabājusies, tādēļ avārijas novēršana ieilgst. Reizēm skalošana zem spiediena sagādā nepatīkamus pārsteigumus – aizdambējums neaizplūst, bet *atrod brīvo ceļu* kāda dzīvokļa tualetē vai vannā.

Sākt nopietnus remontdarbus traucē tas, ka mājām šajā rajonā ir dažādi apsaimniekotāji. Ja viens cenšas savās mājās novērst avārijas, tad citam tas neliekas svarīgi, savukārt mājas, kuras izvēlējušās sevi apkalpot pašas, ierobežo naudas trūkums. Taču viens ir skaidrs – kopējo kanalizācijas tīklu savest kārtībā var tikai, apvienojot spēkus.

Pēc tam, kad Rīgas ūdens ir izbūvējis jauno maģistrāli Katlakalnā, cilvēkiem ir iespēja no šīm problēmām atbrīvoties. Piemēram, Rīgas namu apsaimniekotāja pārvaldītās mājas jau ir pieņēmušas lēmumu pieslēgties pilsētas maģistrālei. Līdz 2019. gadam savu lēmumu par pieslēgšanos pilsētas centrālajai kanalizācijai ir pieņēmušas mājas Līvciema ielā 31, 33, 37 un 39, bet Zaļenieku ielā – mājas nr. 24, 26, 32 un 34. Par īpašu motivāciju kalpo iespēja saņemt pilsētas līdzfinansējumu, – uzskata Irgors Trubko.

Uzziņa

Programmas *Ūdenssaimniecības attīstība Rīgā* ietvaros līdz šim ir īstenotas četras kārtas. Tajās izmantoti Eiropas Savienības Kohēzijas fonda līdzekļi.

- Pirmās kārtas laikā tika savestas kārtībā pilsētā esošās sūkņu stacijas, ūdens sagatavošanas tehnoloģiskais process un kanalizācijas attīrīšanas ietaises.
- Otrās kārtas ietvaros tika izbūvēti maģistrālie ūdens un kanalizācijas cauruļvadi Vecākos, Mežaparkā un Bierīnos.
- Trešajā kārtā pie jauniem maģistrālajiem cauruļvadiem tika iedzīvotāji Dārziemā un Šampēterī.
- Ceturtajā kārtā ir jau minētā daļa Mārupes, Katlakalna un Bolderājas.
- Rīgas ūdens plānos ir arī piektā Rīgas ūdenssaimniecības attīstības kārtā, taču pagaidām precīzāki izpildes termiņi nav noteikti. Ja sāksies būvdarbi šajā kārtā, tad pie jaunām maģistrālēm tiks iedzīvotāji Bergos, Imantā un Beberbeķos.

Sīkāk par māju pieslēgšanu maģistrālajiem ūdensvadiem stāsta uzņēmuma Rīgas ūdens līdzfinansējuma ieviešanas nodaļas vadītāja Sandra Lipska:

– Jauno maģistrāļu izbūvi mēs īstenojam ar Eiropas Savienības Kohēzijas fonda līdzekļiem projekta *Ūdenssaimniecības attīstības ceturrtā kārtā Rīgā* ietvaros. Jaunie maģistrālie cauruļvadi ir izvietoti Mārupes daļā, kas atrodas Rīgas administratīvajā teritorijā, Bolderājā un Katlakalnā.

Pēc Sandras Lipskas stāstītā, iedzīvotāji, kuri savus īpašumus maģistrālajiem cauruļvadiem pieslēdza otrās un trešās kārtas laikā, būvdarbus apmaksāja no saviem līdzekļiem. Pieslēgumu izbūvēt bija daudz vienkāršāk, jo netika prasīts projekts.

Mārupes, Katlakalna un Bolderājas iedzīvotāji pilsētas ūdensvadus ir sagaidījuši tikai ceturtajā kārtā, un šajā laikā ir mainījies likums – pieslēgumam ūdens un kanalizācijas sistēmai nepieciešama projekta izstrāde. Tas visiem iedzīvotājiem varētu nebūt *pa kabatai*, tādēļ pašvaldība ir atradusi iespēju finansiāli palīdzēt. Saistošos noteikumus Rīgas dome pieņēma 2017. gadā. Jau 2018. gadā iedzīvotāji sāka saņemt līdzfinansējumu individuālo pieslēgumu izbūvei.

„Pēc iesnieguma saņemšanas mājai tiks rezervēts līdzekļu apjoms un doti 12 mēneši darbu izpildei.”

Dzīvokļu īpašnieki uz Rīgas pašvaldības naudu var pretendēt līdz 2019. gada beigām, – skaidro Sandra Lipska. – Šī gada jūlijā Rīgas dome ir pieņēmusi lēmumu termiņu pagarināt līdz 2020. gadam.

Ja mājas dzīvokļu īpašnieki kopš kopš pieņems lēmumu pieslēgties tikai centralizētajam ūdensvadam, tad pašvaldība piedalās ar līdzfinansējumu 50% apmērā no kompensējamo pieslēguma būvniecības darbu izdevumu aprēķina, bet ne vairāk kā 1200 eiro. Ja māja būs gatava pieslēgties kā ūdensvada, tā kanalizācijas tīklam, līdzfinansējums paredzēts 60% apmērā jeb 1700 eiro. Uz jautājumu, cik lielas varētu būt kopējās izmaksas, S. Lipska precīzi neatbild:

– Šo atbildi ietekmē vairāki faktori, piemēram, attālums, cik tālu no maģistrālā vada atrodas māja. Var gadīties, ka kādas mājas īpašnieki iekļausies pašvaldības līdzfinansējuma ietvaros, citiem nāksies maksāt vairāk. Ja īpašnieks ir 1.vai 2.grupas invalids, vai tam ir piešķirts trūcīgas vai maznodrošinātas personas statuss, vai viņš ir represēta persona, pašvaldības līdzfinansējums pienāks 100% apmērā.

Patlaban iespēju pieslēgties jaunajiem maģistrālajiem tīkliem izmanto apmēram 20% iedzīvotāju, kuri saņēmuši šādu piedāvājumu. Daudzi iedzīvotāji atrodas izlemšanas stadijā. Pēc iesnieguma saņemšanas mājai tiks rezervēts līdzekļu apjoms un doti 12 mēneši darbu izpildei. Šajā laikā iedzīvotājiem ir jāpasūta projekts, jāatrod darbu izpildītājs, jāizpilda darbi un jānodod pieslēgums ekspluatācijā. Pēc tam pašvaldība izmaksās līdzfinansējumu.

– Kādas mājas dzīvokļu īpašnieki Līvciema ielā informāciju par iespējamo pieslēguma izbūvi saņēma 2018. gadā, diemžēl piedāvāto iespēju neizmantoja. Vai viņiem būs iespēja pieteikties līdzfinansējumam arī šajā gadā?

– Tā ir gadījies ne tikai šai mājai. Daļa iedzīvotāju piedāvājumus saņēma jau pagājušajā gadā, taču atsaucība un interese nebija tik liela, kā gaidīts. Rīgas dome izdarīja grozījumus noteikumos un iespēju pieteikties pagarināja līdz 2019. gada 30. jūnijam.

– Sanāk, ka uz avīzes iznākšanas dienu iedzīvotāji iespēju jau atkal būs nokavējuši?

– Tā bija plānots, bet šī gada 10. jūnijā Rīgas dome grozīja pašvaldības saistošos noteikumus un situācija atkal mainījās. Kompensācijas izmaksas termiņš ir pagarināts līdz 2020. gada 30. septembrim.

Jāņem vērā, ka mājām, kuras nespēja pieteikties projektam līdz 30. jūnijam, līdzfinansējuma piešķiršanas kārtība būs cita. Viņiem būvdarbi būs jāizpilda par saviem līdzekļiem, bet pēc darbu nodošanas ekspluatācijā viņi saņems pašvaldības paredzēto kompensāciju.

– Pieņemsim, ka iedzīvotāji tikai pēc šī raksta izlasīšanas iedomāties par dalību programmā. Kā jums šķiet, vai ir reāli līdz 2020. gada 1. aprīlim pagūt pasūtīt projektu un realizēt pieslēguma izbūves darbus?

– Iedzīvotājiem ir jādarbojas ļoti enerģiski, jo vidējais projekta sagatavošanas un būvdarbu izpildes laiks ir 12 mēneši.

DZĪVOT SILTUMĀ VAI PAĒST?

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija ir apstiprinājusi jaunu AS Rīgas siltums tarifu. Ko tas nozīmēs rīdniekiem?

Marina MATROŅINA

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija ir apstiprinājusi AS Rīgas siltums jauno pakalpojumu tarifu. No 2019. gada 1. augusta siltumenerģijas sadārdzinājums būs par 17% un 1 MWh maksās 51,90 eiro bez pievienotās vērtības nodokļa. Tas nozīmē, ka pirmos rēķinus par karstā ūdens sagatavošanu pēc jaunajiem tarifiem iedzīvotāji saņems šī gada septembrī, bet rēķinus par apkuri pēc jaunā tarifa – visticamāk, ar apkures sezonas sākšanos, tātad novembrī.

Bija zemākais tarifs

Ilgus gadus Rīga varēja lepoties ar zemāko apkures tarifu visā valstī – tikai galvaspilsētas iedzīvotājiem bija privilēģija par karstā ūdens sagatavošanu un apkuri maksāt 44,39 eiro par 1 MWh. Diemžēl, kā apgalvo AS Rīgas siltums, zemā maksa nebija noturama atvērta gāzes tirgus apstākļos. Tā kā pieauga gaišzilās enerģijas cena un ar to saistītās citas izmaksas, neatlika cita ceļa, kā paaugstināt tarifu. Tas būtu bijis jādara jau pirms diviem gadiem, tomēr Rīgas pilsēta un pašvaldības uzņēmums Rīgas siltums politisku apsvērumu dēļ tarifu celšanu atlika. Kad atlikšana vairs nebija iespējama, Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijā tika iesniegts lūgums izskatīt iespēju paaugstināt tarifu par 12% līdz 49,99 eiro par 1 MWh.

Paaugstināja un... vēlreiz paaugstināja

Pirmais siltumenerģijas ražotāja un piegādātāja iesniegums paredzēja, ka paaugstinājums stāsies spēkā ar 2019. gada 1. aprīli. Sabiedriskais regulators iesniegumu nesteidzās apstiprināt. Pieprasīja Rīgas siltumam paskaidrojumus, bet sabiedrībai solīja ne tik krasu sadārdzinājumu. Diemžēl sadārdzinājums sanāca vēl lielāks – Rīgas siltums izmantoja paūzi un

šāda – jo dārgāk bija jāmaksā līdz šim, jo vairāk būs jāmaksā arī vēlāk.

Oktoobrī, kad sāksies jaunā apkures sezona, iedzīvotāji jau maksās pēc jaunā tarifa. Aprēķins ir vienkāršs – ja pagājušajā gadā viena kvadrātmetra apsildīšana izmaksāja 1 eiro, tad šīnī apkures sezonā tas maksās 1,17 eiro. Vidēja divstābu dzīvokļa apkures izmaksas var sadārdzināties par aptuveni 8,50 eiro mēnesī. Jo aukstāka ir māja (tai lielāki siltuma zudumi), jo dārgāk nāksies maksāt.

Kā ir citās pilsētās?

Salīdzinot ziņas par siltumenerģijas izmaksām citās Latvijas pilsētās, var izdarīt interesantus secinājumus, piemēram, nosaukt vismaz desmit Latvijas pilsētas, kuru siltumenerģijas ražotāji var lepoties, ka lietotājiem pārdod enerģiju lētāk nekā Rīgas siltums:

- Kuldīga – 49,8 eiro/MWh (bez PVN),
- Daugavpils – 44,59 eiro/MWh,
- Auce – 44,73 eiro/MWh,
- Aizkraukle – 44,88 eiro/MWh,
- Dobeles – 45,01 eiro/MWh,
- Jaunmārupe – 45,9 eiro/MWh,
- Ludza – 46,06 eiro/MWh,
- Olaine – 46,45 eiro/MWh,
- Ozolnieki – 47,62 eiro/MWh,
- Koknese – 47,92 eiro/MWh.

Neskatoties uz to, ka Rīgā apkures tarifs pieaug, tas tomēr būs lētāks nekā Latvijas vidējais tarifs, kas ir 53,48 MWh. Dārgāko enerģiju saņem to siltumu ražojošo uzņēmumu klienti, kuri spiesti siltumu iegādāties par gandrīz 70 eiro par MWh. Tā, piemēram, iedzīvotāji Saulkrastos maksā 69,98 eiro par MWh, Vangāžos – 66,56 eiro/MWh un Valdemārpilī – 61,55 eiro/MWh. **K**

– Kur cilvēkiem uzzināt, vai viņu māja atbilst pašvaldības līdzfinansējuma saņemšanas kritērijiem?

– Visi kritēriji ir aprakstīti Rīgas domes saistošajos noteikumos Nr. 67 Par Rīgas pilsētas pašvaldības līdzfinansējumu nekustamā īpašuma pieslēgšanai centralizētajai kanalizācijas un ūdensapgādes sistēmai. Savukārt adresu saraksti tām mājām, kuras var pieslēgties jaunajiem maģistrālajiem tīkliem, ir atrodamā uzņēmuma mājaslapā: www.rigasudens.lv/aktuali/informacija-par-pasvaldibas-lidzfinansējumu-pieslegumiem.

Turklāt ikvienam interesentam ir iespēja piezvanīt uz bezmaksas konsultatīvo tālruni **67088441** vai atnākt individuāli uz jauno klientu piesaistes centru Zigfrīda Annas Meierovica bulvārī 1 Rīgā, 3. korpusā, otrdienās no 9.30 līdz 11.00 un no 14.00 līdz 16.00.

– Sakiet, vai Rīgas ūdens piedāvā pilnu servisu, lai dzīvokļu īpašniekiem nebūtu jāpūlas un jāmeklē arhitekts un būvdarbu veicējs?

– Jā, mēs šādus darbus veicam uz atsevišķa līguma pamata, kurā nosakām darbu izmaksas un samaksas kārtību, taču katras mājas dzīvokļu īpašnieki paši var atrast darbu izpildītāju.

Sandra Lipska īpaši uzsvēra, ka *vilkēt garumā* ar lēmumu par pieslēgšanas pilsētas centralizētajiem vadiem nav izdevīgi. Izrādās, ka 2019. gadā stājušies spēkā Rīgas domes saistošie noteikumi Nr.66 Par decentralizēto kanalizācijas pakalpojumu sniegšanas, uzskaites un kontroles kārtību Rīgas pilsētā. Rīgas domes Mājokļu un vides departaments veido vietējiem kanalizācijas tīkliem pieslēgto māju sarakstus, bet pēc tam sāks šo ietaišu stāvokļa pārbaudes.

– Ja jūsu mājā joprojām ir vecā smeljamā bedre, tad tā pilnīgi noteikti vairs neatbilst jaunajām prasībām, – brīdina Rīgas ūdens speciāliste. – Izremontēt šādu bedri ir sarežģīti un dārgi, turklāt jārēķinās ar regulāriem ekspluatācijas izdevumiem. Daudz izdevīgāk un perspektīvā – arī lētāk ir pieslēgties centralizētajai kanalizācijai, ja vien maģistrāles ir sasniedzamā attālumā. **K**

veica pārrēķinus – aprēķināja negūto peļņu par beidzamajiem diviem gadiem un paziņoja, ka lietotājiem tā ir jākompensē. Tas nozīmē, ka līdz 2021. gada 31. jūlijam būs spēkā nevis vienkārši paaugstināts, bet gan ļoti paaugstināts tarifs – 51,90 eiro par 1 MWh. Kad pakalpojuma piegādātājs būs atguvis pēc viņa aprēķiniem nenopelnīto, tarifs atgriezīsies pie iepriekš plānotā līmeņa – 49,99 eiro par 1 MWh.

Kas tieši sadārdzināsies?

Ko šis sadārdzinājums nozīmēs iedzīvotājiem? Dārgāka paliks visas pozīcijas – vispirms jau maksa par ūdens cirkulāciju. Daudzās mājās pieņemtā metodika nosaka par cirkulāciju maksāt 10% no vienas siltumenerģijas piegādātāja noteiktās megavatstundas cenas. Apkures sezonai sākoties, par *dvieļu žāvētājiem* būs jāmaksā 5,20 eiro (plus PVN 12% jeb 0,62 eiro). Dārgāka kļūs arī ūdens uzsildīšana – ja patlaban 1 kubikmetrs maksā 4,30 eiro, tad pēc jaunā tarifa tas maksās 5,03 eiro. Ja ģimene mēnesī tērēja 5 karstā ūdens kubikmetrus, tad turpmāk viņiem nāksies maksāt par 3,60 eiro vairāk. Tomēr šis aprēķins ir ļoti aptuvenš – katrā mājā karstā ūdens uzsildīšanu var aprēķināt pēc individuālas metodikas. Sakarība ir

Tēmas turpinājums 9. lpp.

„KĀ MANI IZSLĒDZA NO KOOPERATĪVA”

Kā prast kritizēt pārvaldnieku un izvairīties no represijām?

Marina MATROŅINA

2019. gada 1. janvārī spēkā stājās jaunais *Kooperatīvo sabiedrību likums*, kurā precizēti daudzi iepriekšējās redakcijas nekludumi, taču ieviesti arī jauni punkti, kas dzīvokļu īpašnieku kooperatīvu biedru aktīvu darbošanos apgrūrina.

Uzdeva neērtus jautājumus

Nadeždas kundze avīzes redakcijā vērsās, lai noskaidrotu savas tiesības. Viņa ilgus gadus ir Rīgā zināma dzīvokļu īpašnieku kooperatīva biedre. Kooperatīvs apsaimnieko vairāk nekā 20 daudzdzīvokļu ēkas. Negaidīti sieviete ir uzzinājusi, ka ar kooperatīva valdes lēmumu ir izslēgta no biedru rindām. Tas nozīmē, ka viņai tiek liegta iespēja piedalīties un izteikties kooperatīva sapulcēs, kā arī piedalīties mājai svarīgu lēmumu pieņemšanā.

– Esmu izslēgta, jo „nodarīju kaitējumu kooperatīva reputācijai”, – stāsta Nadežda, – jo šādu formulējumu piedāvā likums, bet patiesībā esmu

teju vai pārliecināta, ka kooperatīva vadītājs no manis atbrīvojās ar likuma palīdzību, lai es beigtu uzdot neērtus jautājumus.

Par velti gaisu jauc?

Nadežda ir ārkārtīgi aktīvs cilvēks, kas skrupulozi seko visam, kas notiek mājā. Ja mājā kaut ko remontē, viņa vēlas zināt, cik naudas tur iztērēts. Ja dzīvokļu īpašniekiem piedāvā noslēgt jaunu apsaimniekošanas līgumu, Nadežda rūpīgi pārbauda, cik tas būs izdevīgs viņai un kaimiņiem.

Skaidrs, ka šādi cilvēki pārvaldniekiem ir *gatavās galvassāpes*, tādēļ iecietīgu attieksmi izjūt retāk nekā mierīgie un klusie. Aktīvajiem gadās dzirdēt skaļus vārdus vai pat tiešu norādi uz

durvīm. Konkrētā kooperatīva priekšsēdētājs rīkojās citādi – ar Nadeždu polemiku nesāka, veikli un klusi izvairījās no neērtiem jautājumiem un bija pārliecināts, ka šī kundze sapulcēs ir tikai *gaisa jautājuma*, tātad – nevēlama.

Tiesājās, bet bez rezultāta

Jāuzsver, ka arī pats kooperatīvs nav bez vainas. 2015. gadā beidzās kārtējās kooperatīva valdes pilnvaru termiņš, bet kooperatīva priekšsēdētājs neparko nesasauc biedru kopsapulci jaunas pārstāvniecības institūcijas izvēlēšanai. Iestājās savdabīgs, likuma normām neatbilstošs periods, kad visus lēmumus vienpersoniski pieņēma tikai valdes priekšsēdētājs.

– Tajā laikā es biju kooperatīva revīzijas komisijas locekle, – stāsta Nadežda. – Redzot, ka priekšsēdētājs pat nedomā sarīkot valdes pārvēlēšanas sapulci, es kopā ar vairākiem aktīvistiem vērsos tiesā ar prasību vispār likvidēt kooperatīvu, jo tas ir palicis bez pilnvērtīgas vadības. Ņemot vērā gūto pieredzi, Nadežda piekrīt, ka izvēlēta cīņas forma nav bijusi pareiza – ja jau sagatavojusi prasību tiesai, bijis jāatrod korekts pamatojums, kā vērsties pret kooperatīva vadītāju. Bet, kā saka – pēc kaujas visi gudri –, toreiz prāti bijuši *karsti* un vēlme darboties un uzvarēt – liela.

– Diemžēl mēs nepadām pilnīgi neko, – atzīst Nadežda. – Kopsapulci priekšsēdētājs sasauca tikai tad, kad beidzās viņa paša pilnvaru termiņš. Tad tika sasaukta kopsapulce, pārvēlēts kā priekšsēdētājs, tā arī kooperatīva valde.

2016. gadā Nadeždas un kooperatīva priekšsēdētāja konflikts sasniedza jaunu pakāpi. Priekšsēdētājs kooperatīva biedriem piedāvāja apstiprināt grozījumus statūtos, bet Nadežda biedru kopsapulcē iebilda – uzstājoties pret grozījumiem, pierādīja, ka tie netiek pieņemti ierindas biedru labā. Dzīvokļu īpašnieki ieklausījās Nadeždas viedoklī un par grozījumiem nenobalsoja. Tagad acīmredzot ir pienākusi atmaksas stunda – par vērsanos tiesā un uzstāšanos kopējās sapulcēs sieviete tiek sodīta, izslēdzot viņu no kooperatīva rindām.

Vai tikai vienošanās?

Lēmumu par Nadeždas izslēgšanu no kooperatīva pieņēma 2019. gada 19. martā. Liktenīgajā sēdē piedalījās tikai kooperatīva priekšsēdētājs un viņa palīgs – viens valdes loceklis.

– Manai izslēgšanai par pamatu bija kooperatīva padomes priekšlikums. Tas man nav nekāds brīnums, jo padomes locekļi ir pārliecināti priekšsēdētāja atbalstītāji, – stāsta Nadežda.

Lēmumu viņa pārsūdzēja atkārtotai skatīšanai kooperatīva padomē, bet arī šajā reizē nebija pārsteigumu – kā jau bija gaidāms, atkārtotajā balsojumā tika atbalstīts iepriekšējais lēmums – Nadeždu izslēgt no kooperatīva. Bijušās biedres pārkāpumu sarakstā bija seši, septiņi punkti, un tie visi tā vai citādi saistījās ar kaitējuma nodarīšanu kooperatīva reputācijai. Pati Nadežda neatzīst nevienu no šiem pārmētiem, tikai turpina uzsvērt, ka iestājusies pret kooperatīva vadītāja darba stilu un prasījusi, lai viņš ievērotu normatīvo aktu prasības un strādātu dzīvokļu īpašnieku interesēs.

– Iznāk, ka dzīvokļu īpašnieku kooperatīvu biedriem ir atļauts tikai piekrist priekšsēdētāja viedoklim? – vaicā Nadežda. – Vai dzīvokļa īpašniekam ir liegta tiesības brīvi izteikties un sūdzēt tiesā lēmumus, ar kuriem viņš nav mierā?

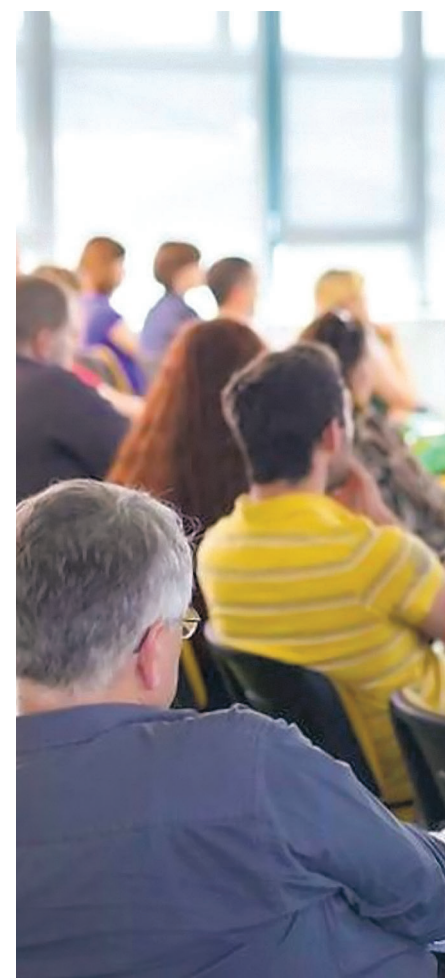
Ko nosaka jaunais likums?

Nadežda ir gatava savu izslēgšanu pārsūdzēt un ir jau iesniegusi prasību tiesā. Savukārt avīzes redakcija vērsās pie juristes Aleksandras Frankovskas (tālrunis: 28661129 un uzdeva jautājumus par kooperatīvu biedru tiesībām.

– **Kādos gadījumos valdei ir tiesības izslēgt biedru no kooperatīva?**

– To iespējams uzzināt 2019. gada 1. janvāra spēkā esošā likuma *Kooperatīvo sabiedrību likums* 18. pantā:

- Biedru var izslēgt no sabiedrības, ja:
- viņš neatbilst likumā vai statūtos noteiktajiem biedra statusa kritērijiem, konkrētajā gadījumā – pēc jaunā likuma – cilvēkam ir jāizmanto kooperatīva pakalpojumi. Līdzko cilvēks pārtrauc izmantot kooperatīva pakalpojumus, viņu izslēdz;
  - ja kooperatīva biedrs ir būtiski pārkāpis šā likuma vai statūtu noteikumus;

■ viņa darbība negatīvi ietekmē sabiedrības reputāciju vai nodara būtisku kaitējumu tās interesēm. Jāatzīmē, ka šis punkts ir ārkārtīgi izplūdis, jo skaidri nepasaka, kādi nodarījumi klasificējami kā pietiekami nopietni, lai cilvēku izslēgtu no kooperatīva. Pašreizējā tiesu praksē nav definējuma tādām nodarījumiem kā *negatīva ietekme uz kooperatīva reputāciju* vai *būtiska kaitējuma nodarīšana*.

Izslēgtais biedrs šādu lēmumu var pārsūdzēt citās kooperatīva institūcijās, piemēram, padomē. Ja ne padome, ne valde pirmējo lēmumu nemaina un biedru neatjauno, tad viņam atliek tikai vērsties tiesā.

Tiesāties ļauts katram

– **Kā pareizi rīkoties tiem kooperatīva biedriem, kuri nepiekrīt vadītāja un valdes darba stilam? Kā pareizi izteikt protestu, lai vēlāk nesāņemtu sodu – lēmumu par izslēgšanu?**

– Principā jaunajā likumā ir precīzi definēta jautājumu izskatīšanas kārtība kooperatīva biedru kopsapulcē. Šie labojumi ieviesti ar mērķi, lai veicinātu kvalitatīvu dialogu un izvairītos no bezmērķīgas demagoģijas. Likumā noteikts, ka sapulces organizētājam visiem biedriem ir jāizsūta

„Izslēgtais biedrs šādu lēmumu var pārsūdzēt citās kooperatīva institūcijās, piemēram, padomē. Ja tās pirmējo lēmumu nemaina un biedru neatjauno, tad viņam atliek tikai vērsties tiesā.”

RĪDZINIEK, VISS PAR

SOCIĀLAJIEM
PAKALPOJUMIEM

SOCIĀLAJIEM
PABALSTIEM

VESELĪBU VEICINOŠĀM
AKTIVITĀTĒM

RĪGAS DOMES LABKLĀJĪBAS DEPARTAMENTA
BEZMAKSAS INFORMATĪVAIS TĀLRUNIS
80005055

WWW.LD.RIGA.LV

WWW.VESELIGSRIDZINIEKS.LV

NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA NODOKLI MAKSĀS TIKAI BAGĀTNIEKI?

Tieslietu ministrijā plāno ieviest vērienīgas izmaiņas nekustamā īpašuma nodokļa (NĪN) aprēķināšanas kārtībā. Tiek piedāvāts apspriest iespēju ar NĪN neaplikt mājas, kuru vērtība ir mazāka par 100 000 eiro. Cik noprotams no tieslietu ministra uzstāšanās raidījumā 900 sekundes, šādu pieeju viņš saista ar jauno skatījumu uz īpašumu kadastrālās vērtības noteikšanu.

Pēc Bordāna kunga sacītā, Tieslietu ministrijā ir izstrādāts kadastrālo vērtību noteikšanas modelis, kuru varēs ieviest tikai pēc citādas NĪN piemērošanas sistēmas. Tieslietu ministrs atzīmēja, ka attiecībā uz iedzīvotājiem un viņu mājokļiem šis modelis atšķirsies. „Tas nozīmē, ka par dzīvojamām mājām lauku apvidos vispār nevajadzēs maksāt,” sacīja ministrs. Viens no priekšlikumiem paredz, ka mājas, kuru vērtība būs mazāka nekā 100 000 eiro, ar NĪN netiks apliktas. Ar to iezīmēsies, tā saucamais, *neapliedzamais minimums*.

Vienošanās starp ministriju un valdību, protams, vēl nav panākta. Ministrs uzsvēra, ka šī vienošanās ir jāpanāk, pretējā gadījumā jauno kadastrālo novērtējumu nevarēs ieviest.

„Kadastrs – tā ir neitrāli noteikta vērtība, kurai pēc būtības nav nekāda sakara ar nodokļiem, jo nodoklis ir nodoklis,” skaidroja ministrs.

Tieslietu ministrijas valsts sekretāra vietniece tiesību politikas jautājumos Laila Medina jau agrāk paziņoja, ka saistībā ar plānotajām izmaiņām noteikumos daudziem objektiem kadastrālā vērtība pieaugs, tādēļ ir jādama par NĪN piemērošanas kārtību. Arī ministrs J. Bordāns uzsvēra, ka valdībā ietilpstošajām partijām ir jāvienojas par NĪN reformu. Tas nozīmē, ka valdības rīcībā ir jābūt pietiekami objektīvai informācijai, lai nebūtu nesamērīgi jāpaaugstina nodoklis cilvēku vienīgajam mājoklim.

Tieslietu ministrijas izstrādātā sistēma paredz īpašu pieeju nodokļa iekasēšanai individuālajai apbūvei. Šis princips noteic zemesgabala dalīšanu trīs nosacītās zonās: zeme zem

mājas, normatīvos norādītais nepieciešamais zemesgabals un pārējā zeme. Katrai daļai tiks noteikta atšķirīga nodokļa likme. Tiek paredzēts, ka individuālajā apbūvē vispirms tiks noteikts nodoklis nepieciešamajam zemesgabalam, bet pārējai zemei piemēros speciālu maksu pazeminošu koeficientu. Jo lielāks zemesgabals, jo zemāka kvadrātmetra cena.

Nodokļa likmei par zemi zem daudzdzīvokļu mājām jaunā kārtība paredz standarta zemesgabala jēdziena ieviešanu. Tā lielumu ietekmēs apbūves intensitāte un stāvu skaits. Standarta zemesgabalam tiks piemērota daudzstāvu apbūves bāzes likme, savukārt zeme, kas pārsniedz standarta zemesgabala robežas, tiks vērtēta kā zaļā zona. Tiek paredzēts, ka jaunās sistēmas ieviešana labos vēsturisko netaisnību, kad atsevišķām daudzdzīvokļu mājām ir piesaistīti nesamērīgi lieli zemesgabali, turklāt tos lieto arī visu apkārtnējo māju iedzīvotāji. Ministrija uzskata, ka tas ir sevišķi svarīgi gadījumos, kad lielu zemesgabalu lietotājiem vēl ir arī piespiedu nomas attiecības.

Tāpat kadastrālās vērtības noteikšanai tiks ņemts vērā objekta uzbūvēšanas laiks. Nodokļa aprēķinos tiks lietoti koeficienti, kuros būs ievērtēti mājas iespējamais nolietojums. Celtniecības periodus plānots dalīt sešās grupās:

- līdz 1914. gadam;
- no 1915. līdz 1945. gadam;
- no 1946. līdz 1990. gadam;
- no 1991. līdz 2000. gadam;
- no 2001. līdz 2014. gadam
- un apbūve, sākot ar 2015. gadu.

Visām būvēm nolietojuma novērtēšana tiks noteikta pēc tās pašas metodikas, kādu patlaban izmanto būvēm, kas celtas pēc 2012. gada.

Pārēķināšanai par pamatu kalpos ārīenās izmantotais materiāls un tā faktiskais kalpošanas laiks.

Izmaiņas gaida arī būvju zonējuma noteikšanas metodi – pagaidām spēkā esošo trīs zonu vietā turpmāk būs tikai viena. Tieslietu ministrijā uzskata, ka tas ir svarīgi, jo cilvēkiem bija grūti orientēties šajās zonās. Lauku teritorijās zonējums tiks saglabāts.

Tāpat turpmāk portālā www.kadastrs.lv tiks publicēta kadastrālo vērtību bāze. **K**

paziņojums – uzaicinājums uz sapulci. Paziņojumam jābūt nosūtītam pa pastu ne vēlāk kā desmit dienas pirms sapulces. Ja uzaicinājumu nosūta elektroniskā veidā – piecas dienas pirms sapulces, ja kooperatīva statūtos nav noteikts cits paziņošanas termiņš. Ikvienam kooperatīva biedram ir tiesības rakstveidā iesniegt valdei savus priekšlikumus – papildinājumus izsludinātajā dienaskārtībā (šie papildinājumi var būt arī ar negatīvu vai kritizējošu saturu). Valdei nav tiesību atteikt to iekļaušanu dienaskārtībā.

Savukārt izslēgt biedru no kooperatīva par konstruktīvu kritiku ir prettiesiski.

– Vai biedru var izslēgt tādēļ, ka viņš pret kooperatīvu vērsies tiesā?

– Katram cilvēkam ir tiesības vērsties tiesā, kā to nosaka Cilvēktiesību konvencija. Neviens nav tiesību šīs tiesības liegt, draudot ar izslēgšanu no kooperatīva vai ar citām represijām. Tikai šeit gan ir jāatgriežas pie jau pieminētā neskaidrā formulējuma likumā par kaitējuma izdarīšanu kooperatīvam. Lai vietu skaidrību šajā aspektā, nepieciešami tiesas precedenti.

– Ja tiesa lems Nadeždai par labu un pieprasīs viņu uzņemt atpakaļ kooperatīvā, valde tos pašus argumentus vairs nevarēs izmantot, lai vērstos pret sievieti?

– Tiesa. Kooperatīvam būs jāatrod jauni argumenti, lai lemtu par atkārtotu izslēgšanu. Piemēram, valde var mēģināt viņu izslēgt kaut vai par vērsanos avīzes redakcijā.

– Vai ir sanācis tā, ka jaunais likums vairs neļauj izpausties aktīviem cilvēkiem, piemēram, kritizēt valdi un priekšsēdētāja darbu un citādi aktīvi paust savu viedokli?

– Tagad opozīcijai vajadzēs daudz vairāk spēka, lai tiesā aizstāvētu sa-

vas intereses, piemēram, apstrīdētu izslēgšanu no kooperatīva. Pēc savas pieredzes vēlos teikt tieši: ja reiz cilvēki nav apmierināti ar kooperatīva valdes darbu, tad nav jēgas to gadiem kritizēt. Vajag rīkoties loģiski – izmantot savu iespēju valdi pārvēlēt un saskaņā ar likumu un statūtos noteikto ievēlēt jaunu valdi, kura varētu būt godprātīgāka par esošo. Pretējā gadījumā neatgriezeniski tiek zaudēts dārgākais resurss – laiks. Pārrunas un strīdi, kas nekur neved, neviens neko nedod, vismazāk jau kooperatīva apsaimniekošanā esošajām mājām un to dzīvokļu īpašniekiem.

Instrukcija, kā nomainīt kooperatīva valdi

– Lūdzu, atgādiniet, kā jārikojas kooperatīva biedriem, lai nomainītu valdi.

– Kooperatīva biedriem ir tiesības jebkurā laikā pārvēlēt valdi vai kooperatīva priekšsēdētāju pirms termiņa, kāds noteikts kooperatīva statūtos. Pirmais solis: aktīvistiem ir jāuzraksta iesniegums valdei par ārkārtas sapulces sasaukšanu sakarā ar valdes vai atsevišķa tās locekļa pārvēlēšanu. Otrais solis: zem šī iesnieguma jāsavāc ne mazāk par 10% kooperatīva biedru parakstu. Pēc šāda iesnieguma saņemšanas valdei sapulce jāsasauca ne vēlāk kā pēc 3 mēnešiem. Ja valde šo iesniegumu un savu pienākumu ignorē un sapulci nesauca, tad to var darīt aktīvistu grupa, iepriekš informējot kooperatīva biedrus statūtos noteiktajā kārtībā. Lēmumu par valdes pārvēlēšanu šī sapulce var pieņemt neatkarīgi no klātesošo skaita, ar vienkāršu klātesošo balsu vairākumu. **K**

NEPATEICĪBA IR PASAULES

Māte dēlam uzdāvināja dzīvokli, taču nesagaidīja palīdzību, pat ne rēķinu apmaksu. Ko viņa izdarīja nepareizi?

O. BLUKIS

Vai ir pareizi dāvināt personīgo dzīvokli jau pieaugušiem bērniem? Daudzos gadījumos padzīvojis cilvēks no šāda darījuma gūst sev labumu. Piemēram, dāvinājuma līgumā iekļauj punktu, ka komunālos maksājumus apmaksā apdāvinātais, bet senioram ir tiesības dzīvot savā dzīvoklī līdz mūža galam. Tomēr dāvinājuma līgums ietver arī zināmus riskus. Visbiežāk tie saistīti ar dāvinātāja un apdāvinātā savstarpējām attiecībām, un vissāpīgākā ir nepateicība.

Uzdāvina jau otro dzīvokli

Lāsma Ozoliņa dzīvo Purvciemā. Kundze nesen pārcieta insultu un patlaban pārvietojas ar grūtībām. Neskatoties uz to, sievietei pietika spēka atnākt uz avīzes redakciju, lai pastāstītu savu rūgto pieredzi citiem avīzes lasītājiem – senioriem.

– Man ir tikai viens dēls – Ivars. Jau 2005. gadā viņš pirmo reizi ar mani sāka sarunu par iespēju saņemt dāvinājumā manu trīsistabu dzīvokli Rīgā. Dēls argumentēja, ka es jau esot *solidā* vecumā, tādēļ nekustamā īpašuma jautājumus labāk sakārtot laikus, – stāsta Lāsma.

Tā kā mātei ar dēlu un viņa ģimeni bija lieliskas attiecības, viņa piekrita dzīvokli uzdāvināt. Patiesībā šis bija jau

otrais dzīvoklis, ko māte dāvināja Ivaram. Pirms kādiem gadiem viņa uzdāvināja dēlam divistabu dzīvokli Teikā, kas viņai bija palicis mantojumā no pašas mātes.

Nesamaksāja ne centa!

Ilgu laiku pēc dāvinājuma darījuma nokārtošanas viss bija lieliski. Ivars strādāja ārzemēs, Lāsma regulāri apmeklēja vedeklu un auklēja mazmeitiņu. Līdz pienāca 2009. gads, kad padzīvojuši sievietei zaudēja darbu, tādēļ apmaksāt dzīvokļa rēķinus kļuva arvien grūtāk un grūtāk.

– leteicos dēlam, ka varētu anulēt dāvinājuma līgumu. Mans plāns bija pārdot nevajadzīgi lielo dzīvokli, nopirkt sev mazāku dzīvojamo platību, bet pārdošanā iegūto naudas pārpal-

kumu novirzīt komunālā parāda segšanai. Visu šo laiku Ivars par komunālajiem pakalpojumiem nebija maksājis ne centa.

Grasījās lietot alkoholu?

Vīrietis par šādu mātes domu gājienu bija ļoti izbrīnīts – no dāvinājuma atsacīties viņš negrasījās, piedalīties rēķinu apmaksā, kas, starp citu, pienāca uz viņa vārda, – arī nē. Drīz situācija vēl vairāk sarežģījās, jo Ivars par ekonomisku noziegumu izdarīšanu nokļuva cietumā. Brīvībā vīrietis iznāca tikai 2015. gadā.

Pēc šiem notikumiem starp māti un dēlu burtiski *melns kakis izskrēja*. Lāsma uzstājīgi turpināja prasīt dzīvokļa pārdošanu, parādi turpināja augt, bet Ivars arvien vairāk dusmojās un atteicās runāt par šo tēmu. Pēdējais piliens Lāsmai bija notikums 2017. gada vidū, kad dēls pēc kārtējā strīda māti pagrūda un ieslēdza dzīvoklī. Sieviete kļuva slikti ar sirdi, un viņa izsauca ātro palīdzību. Tā kā dzīvoklī nebija iespējams iekļūt, mediķi izsauca pašvaldības policiju. Pēc kāda laika policistiem izdevās sazvanīt Ivaru un pieprasīt, lai viņš atnes dzīvokļa atslēgas. Vīrietis ieradās un policistiem paskaidroja, ka bijis spiests māti ieslēgt, lai atturētu viņu no alkohola lietošanas.

Jau trešo gadu tiesājas

Šis atgadījums sievieti ārkārtīgi aizvainoja, tādēļ viņa pēc palīdzības vērsās Juridiskās palīdzības administrācijā, kur maznodrošinātie valsts iedzīvotāji var saņemt bezmaksas jurista un advokāta palīdzību. Administrācijā Lāsmai nozīmēja advokātu, kurš noformēja prasību tiesai par dāvinājuma līguma laušanu. Lietu skatīja 2019. gada pavasarī, un rajona tiesa lēma par labu Ivaram.

Dāvinājuma līgumu var lauzt *Civillikuma* 1919. pantā paredzētajā kārtībā. Tur teikts, ka dāvinātājs var atsaukt savu dāvinājumu apdāvinātā rupjas nepateicības dēļ. Par apdāvinātā nepateicību tiek atzīti dāvinātāja rupji apvainojumi vārdos vai darbos, viņam tieši nodarīts svarīgs mantisks zaudējums un viņa dzīvības apdraudējums, kā arī viņa atstāšana bezpalīdzības stāvoklī, ja bijis iespējams viņam palīdzēt.

Diemžēl liktenīgajā dienā, kad dēls māti bija ieslēdzis, sieviete mediķiem nepateica par pagrūšanu. Tas liedza Lāsmai iesniegt neapgāzamus pierādījumus par rupju nepateicību.

Lāsma rokas nenolaida un spriedumu pārsūdzēja apgabaltiesā. Nākamo sievietes prasību par līguma laušanu skatīs 2019. gada oktobrī.

Pārvaldnieks izraksta rēķinu par 5000 eiro

Lāsma cer, ka apgabaltiesas spriedums atšķirsies no rajona tiesas sprieduma, bet uzvara var izrādīties nevajadzīga, jo dzīvoklim rudenī jau var būt cits īpašnieks.

– Kamēr es centos pierunāt dēlu dzīvokli pārdot un skaidroju, ka ar savu mazo pensiju pilnībā apmaksāt komunālos maksājumus nespēju, parāds apsaimniekotājam SIA *Rīgas namu pārvaldnieks* visu laiku auga. 2019. gada sākumā bija tiesa, kurā pārvaldnieks prasīja no Ivara piedzīt parādu par dzīvokli vairāk nekā 5000 eiro apmērā, – stāsta Lāsma.

Protams, ka apsaimniekotājs tiešu vinnēja un saņēma izpildrakstu parāda piedziņai. Dažas nedēļas pēc tiesas dienas Lāsma uzzināja, ka lieta jau nonākusi pie tiesu izpildītāja, kurš, izmantojot sev likumā dotās pilnvaras, jau izlicis dzīvokli izsolē. Elektroniskajā izsoļu vietnē redzams, ka Lāsma (pareizāk – Ivara) dzīvoklis gaida pārdošanu par sākcenu – 12 000 eiro.

Vecmāmiņa – piedevā

Kā gan trīsistabu dzīvoklis labā paneļu mājā Purvciemā var būt tik lēts?

– Atbildot uz jūsu jautājumu, paskaidrojam, ka dzīvoklim ir apgrūtinājums, – mums sacīja zvērinātā tiesu izpildītāja biroja. – Kad māte ar dēlu noslēdza dāvinājuma līgumu, viņa pieprasīja līgumā iekļaut tiesības šajā adresē dzīvot līdz mūža galam. Dāvinātājas prasība ir nostiprināta zemesgrāmatā.

Loģiski, ka ar to būs jārēķinās katram, kurš šo dzīvokli iegādāsies. Viņam būs jāļauj kundzei dzīvot vecajā adresē līdz mūža galam vai arī līdz brīdim, kamēr tiesa nebūs atcēlusi šo prasību un lēmusi ko citu.

Diemžēl Lāsmu šie argumenti nenomierina. Sieviete stāsta, ka pēc dzīvokļa izlikšanas izsolē viņu sākuši apmeklēt un zvanīt aizdomīgi ļaudis. Acīmredzami potenciālie uzpirceji vai citi darboņi grib uzzināt, cik izturīga pret morālajām represijām ir padzīvojuši sieviete un vai viņu iespējams aizbaidīt, ja pie tā piestrādā.

– Man tā arī saka: „Krāmē tik mantiņas vecenit! Mēs tevi tik un tā no šejienes izliksim!”, – stāsta Lāsma.

Saprotams, ka padzīvojušam cilvēkam un vēl pēc pārciesta insulta to ir grūti paciest. Tagad taču Lāsmai nav pat dēla, pie kura vērsties pēc palīdzības.

Dēlam jānopērk mazāks dzīvoklis!

Izpētot mūsu lasītājas līdzpaņemtos dokumentus, ievērojām, ka jau 2005. gadā, noformējot dāvinājuma līgumu, notāre bija iedomājusies par situāciju, kāda ar Lāsmu izveidojusies patlaban. Pirmkārt, dāvinājuma līgumā tik tiešām iekļautas Ozoliņas kundzes tiesības dzīvot dzīvoklī līdz sava mūža galam. Otrkārt, dzīvokļa atsavināšanas gadījumā, tostarp arī tā pārdošanā izsolē, apdāvinātajam ir pienākums dāvinātājam nopirkt mazāku dzīvokli. Tiesa, ja vīrietis šo pienākumu nevēlēsies pildīt labprātīgi, Lāsmai savas tiesības būs jāaizstāv caur tiesu. Konkrētajā gadījumā 80 gadus vecajai kundzei tas var būt arī ļoti apgrūtināši.

Kuram ir jāapmaksā rēķini?

Latvijas Civiltiesību komitejas jurists Deniss Gorba uzskata, ka mātes un dēla konflikta atrisināšanai bija vairāki ceļi.

– Situāciju sarežģīja tas, ka praktiski vienlaicīgi notika divas tiesas sēdes:

ALGA

par komunālo parādu piedziņu no dzīvokļa īpašnieka Ivara un par dāvinājuma līguma izbeigšanu. Šādā gadījumā es kā jurists Lāsma vārdā būtu uzrakstījis tiesai iesniegumu ar lūgumu SIA Rīgas namu pārvaldnieks atlikt lietas skatīšanu, kamēr tiesa par dāvinājuma līguma laušanu nav pieņēmusi lēmumu. Tagad var gadīties, ka Lāsma rudenī vinnēs tiesu pret Ivaru un pierādīs, ka dāvinājuma līgums ir jāanulē. Tikai atgūt dzīvokli būs daudz sarežģītāk, jo tas jau varētu būt pārdots izsolē.

– Kuram bija jāmaksā rēķini par dzīvokli, ja dzīvokļa īpašnieks bija Ivars, bet faktiskā dzīvokļa lietotāja – Lāsma?

– Apsaimniekošanas uzņēmuma priekšā par rēķinu apmaksu atbild dzīvokļa īpašnieks Ivars. Turklāt viņš kā īpašnieks ar tiesas starpniecību varēja pieprasīt, lai māte apmaksātu rēķinus. Lai starp pusēm, turklāt radiniekam, nerastos konflikts, šīs nianse ir jāiekļauj dāvinājuma līgumā. Līgumā varēja iekļaut noteikumu, ka visus rēķinus pēc līguma noslēgšanas apmaksā apdāvinātais.

Jaunais saimnieks un viņa tiesības

– Kādēļ Lāsmai ir tik grūti pierādīt, ka dēls pret viņu izrādījis rupju nepateicību?

– *Civillikums* tik tiešām noteic, ka rupjas nepateicības dēļ dāvinājuma līgums var tikt atsaukts, taču dāvinātājam šajā gadījumā tiesai jāsniedz nepārprotami un pārliecinoši pierādījumi, piemēram, policijas noformēti akti par atstāšanu bezpalīdzības stāvoklī – bez ēdiena, aizslēgtā telpā, nepieskatītu slimībā – vai arī mediķu slēdziens par nodarītiem miesas bojājumiem.

– Dāvinājuma līgumā teikts, ka bez Lāsma piekrišanas dēlam nav tiesību iemitināt trešās personas. Vai arī uz jauno dzīvokļa īpašnieku attieksies šie noteikumi?

– Pēc dokumentiem redzams, ka zemesgrāmatā šinī adresē ir izdarīts tikai viens ieraksts par Lāsma tiesībām šajā adresē nodzīvot līdz mūža galam. Atzīmes par aizliegumu iemitināt trešās personas nav, tas nozīmē, ka jaunajam īpašniekam šādi noteikumi nav saistoši. Lasītāju vērtībai – visus svarīgākos līguma punktus vajag ierakstīt zemesgrāmatā, lai nodrošinātu dāvinātāja aizsardzību.

Izlikšana ar spēku ir pretlikumīga

– Kā jūs domājat, vai dzīvokļa jaunais īpašnieks izlikīs Lāsmu no dzīvokļa?

– Cilvēku izlikt no dzīvokļa iespējams tikai ar tiesas lēmumu. Tātad jaunais saimnieks Ozoliņas kundzi varēs izlikt tikai tad, ja atradīs pietiekami svarīgus iemeslus, lai vērstos tiesā. Piemēram, viņš var pierādīt, ka Lāsmai ir jāapmaksā komunālie maksājumi. Neņemot teorētiski prognozēt tiesas spriedumu, bet, ja tāds būs, tad kundzes izlikšana kļūst reāla. Vienīgi šādas tiesvedības prasa laiku, tādēļ Ozoliņas kundzei jāseko līdz tiesas paziņojumiem un ar valsts nozīmēta bezmaksas jurista palīdzību laikus jāreaģē un jāraksta kompetenti paskaidrojumi un savlaicīgi jāapstrīd sev nelabvēlīgie tiesas spriedumi.

– Izskatās, ka Lāsma cerība ir jaunā dzīvokļa īpašnieka godaprāts un tas, ka viņš nemēģinās kundzi izlikt no dzīvokļa bez tiesas sprieduma?

– Tieši tā. Ja viņu izlikīs no dzīvokļa, tad kundzei pašai būs jāvēršas tiesā ar prasību atgūt tiesības lietot dzīvokli, taču tas prasa lielu piepūli un laiku.

Labvēlīgs situācijas risinājums prasīs pūles un veiksmi

– Beidzamais jautājums – kas notiks gadījumā, ja rudenī tiesa dāvinājuma līgumu atzīs par spēkā neesošu?

– Šeit mēs nonākam minējumu varā, jo šis ir ļoti neparasts gadījums, pat tiesai.

Iespējams, ka Lāsmai, aktīvi darbojoties, izdosies anulēt izsoles rezultātus, rezultātā cietīs dzīvokļa pircējs. Pašlaik Lāsma darītu pareizi, ja informētu zvērināto tiesu izpildītāju, kurš ir atbildīgs par izsoli, par nepabeigto tiesvedību pret pašreizējo dzīvokļa īpašnieku Ivaru. Godprātīga tiesu izpildītāja pienākums ir šo informāciju pateikt katram interesentam, kurš pie viņa vēršas pirms elektroniskās izsoles. Tādā gadījumā pircējs vismaz būs informēts par riskiem, kas saistīti ar šo darījumu. Iespējams, ka šis iemesls dēļ dzīvoklis varētu palikt nepārdots.

– Ja dzīvokli atzīs par Lāsma īpašumu, kuram būs jāsamaksā 5000 eiro lielais komunālo pakalpojumu parāds?

– Tādā gadījumā parāds kļūs par Lāsma parādu un pārvaldniekam savas tiesības to piedzīt no Lāsma būs jāpierāda tiesas ceļā. Tas aizņems pietiekami daudz laika, lai Lāsmai izdotos pārdot nevajadzīgi lielo dzīvokli, bet par saņemto naudu nomaksāt parādu un nopirkt sev piemērotas platības īpašumu. Lai īstenotu šo plānu, vajadzēs daudz enerģijas un kompetentu juristu palīgos. **K**

← Tēmas turpinājums no 5. lpp.

CIK JŪS ESAT PARĀDĀ?

„Jūsu avīze vienmēr raksta, ka dzīvokļa īpašniekam jāseko līdz visam, kas notiek mājā,” mums raksta lasītājs Deniss N. „Tamdēļ jūnijā es nolēmu noskaidrot, cik lielu parādu par karstā ūdens uzsildīšanu un apkuri ir sakrājuši mani kaimiņi. Šim nolūkam es izmantoju uzņēmuma Rīgas siltums interneta saites www.rs.lv/sadaļu/ledzivotaju-paradi (http://www.rs.lv/lv/saturs/daudzdzivoklu-maju-ipasnieku-paradi).”

„Par laimi, manas mājas adreses šajā sarakstā nebija, bet ieraudzītais man lika aizdomāties,” turpina vīrietis. „Rīgas siltums” parādnieku sarakstu publicē vienu reizi mēnesī, neatkarīgi no parāda lieluma. Piemēram, kādas mājas parāds bija tikai 0,09 eiro. Pēc tā, ka sarakstā ir vismaz 100 vai nedaudz vairāk lapaspusē, bet katrā no tām – 32 adreses, jāsecina, ka uzņēmumam Rīgas siltums parādā ir vairāk nekā 3000 daudzdzīvokļu māju. Nespēju noturēties, nepaskatīties uz lielākajiem parādniekiem.

Tā, piemēram, mājai Salnas ielā 21 parāds bija 14 000 eiro. Zinu šo māju, tā ir jaunceltne, kurā vēl pavisam nesen izpārdeva dzīvokļus. Nešķiet ticami, ka cilvēkiem, kuri pērk īpašumus, pietiek naudas šādam pirkumam, bet pēc tam vairs nav, par ko samaksāt komunālos maksājumus. Visticamāk, tā ir pārvaldnieka neprasme iedibināt kontroli un kārtību. Tālāk – māja Stabu ielā 46/48 sakrājis 16 000 eiro lielu parādu. Internetā atrodamā informācija, ka šajā īpašumā pārdod dzīvokļus. Var gadīties, ka cilvēks iegādājās dārgu īpašumu Rīgas centrā un pat nenonājis, ka mājai var izrādīties lielas problēmas ar komunālajiem pakalpojumiem. Tādēļ mans ieteikums visiem, kuri iegādājas īpašumus, – pārbaudiet savas iecerētās mājas adresi siltuma piegādātāja parādnieku sarakstā.

Mājas Maskavas ielā 250 k-1 atrašanās parādnieku sarakstā mani no sirds izbrīnīja. Ne jau parāda lielums, kas arī bija pieklājīgs – 11 000 eiro, bet tas, ka māja ir labi zināmās

garās piecstāvu apbūves sastāvdaļa. Blakus korpusi arī ir parādnieki, bet robežās no 1500 līdz 3000 eiro. Kādēļ tieši pirmais korpuss tā atšķiras pēc parāda lieluma? Droši vien iedzīvotājiem ir pienācis beidzamais laiks par to aprunāties ar savu pārvaldnieku.

Tagad vēlos apsvērt pavisam citu lietu – paņēmu kalkulatoru un veicu aprēķinus. Pieņemot, ka vienas mājas vidējais parāds ir 3000 eiro, viss kopējais iedzīvotāju parāds Rīgas siltumam ir 9 000 000 eiro. Turklāt ir dzirdēts, ka no jūlija uzņēmums sācis piemērot savas līgumā ietvertās tiesības prasīt nokavējuma naudu 0,2% apmērā par katru nokavēto dienu.

Aprēķini rāda, ka tik milzīgs parāds uzņēmumam soda naudās vien ik dienu ļauj nopelnīt 18 000 eiro. Ik dienu! Tas Rīgas siltuma kasei var dot piensumu 540 000 eiro mēnesī.

Ieguvis šādu aprēķinu, es atminējos, ka tieši šajās dienās Sabiedrisko pakalpojumu regulators apstiprināja Rīgas siltuma jauno tarifu. Parādnieku saraksts rāda, ka jau pēc vecā tarifa iedzīvotājiem ir bijušas grūtības norēķināties. Secinājums ir tikai viens – parādnieku kļūst vēl vairāk. Jādomā, ka uzņēmumu tas neuztrauc, jo, kā izrādās, pelnīt var arī no parādiem. No vienas puses, pareizi – tā darbojas biznesa likumi, no otras puses – mums uzmanīgāk katram jāseko līdz informācijai par savas mājas parādiem. **K**

UZ TIESU – AR KALKULATORU

Cik var nākties maksāt, ja gadījies noliet kaimiņus? Saliešanā vainīgais pacinijās par savām tiesībām un iekonomēja 260 eiro

Ilona MILLERE

Caurules plīsums dzīvoklī ir vairāk nekā vienkāršas nepatikšanas. Ja ūdens nokļuvis dzīvoklī, kas atrodas zem jums, tad pēc pāris mēnešiem varat gaidīt prasību par remontdarbu izdevumu segšanu. Tas nenozīmē, ka noliešanā apsūdzētajam īpašniekam bez ierunām jānomaksā visi kaimiņa pieprasītie izdevumi. Pirmkārt, viņam jātieks skaidrībā par norādīto summu patiesumu un, otrkārt, jābūt gatavam savas tiesības aizstāvēt tiesā.

2019. gada jūlija sākumā Rīgas apgabaltiesa pieņēma tipisku Latvijas tiesvedībai lēmumu lietā par kaimiņu noliešanu. Kaut arī notikušajā vainotajam, sauksim viņu par Andri, neizdevās pilnībā atspēkot apdrošinātāju prasību, tomēr ar tiesas starpniecību viņam izdevās krietni samazināt remontdarbu izmaksas, kuras bija pieprasījis apdrošināšanas uzņēmums.

Tikai 1272 eiro

2017. gada 23. augustā Andra dzīvoklī plīsa caurule, kas pieveda ūdeni klozetpoda skalojamai kastei. Atgādināsim, ka visa ūdensapgādes sistēma dzīvoklī, kas atrodas aiz ienākošā ūdensvada noslēgventiļa, ir dzīvokļa īpašnieka atbildības zona.

Tā kā Andrim laikus neizdevās noslēgt ūdenspieplūdi savā dzīvoklī, caur pārsegumiem apakšā esošās kaimiņienes, sauksim viņu par Katrīnu, dzīvoklis tika saliets. Vispirms Katrīna ieraudzīja, ka no griestiem pil ūdens. Kamēr atrada santehniķi un novērsa avārijas situāciju, nolietī bija visi kāpņutelpas dzīvokļi – no ceturtā stāva līdz pirmajam. Tajā pašā dienā par notikušo avāriju tika informēts mājas apsaimniekotājs SIA *Rīgas namu pārvaldnieks*.

Jau 2017. gada 21. septembrī Katrīna vērsās pie savas apdrošināšanas kompānijas *BTA Baltic Insurance Company*. Apdrošināšanas uzņēmuma novērtētājs apsekoja dzīvokli un izveidoja tāmi par istabas, koridora un virtuves remontu. Apsekošanas darbus veica sertificēts būvspeciālists, kurš tamē ietvēra remontdarbus par 1624,21 eiro. Daļu summas – 70 eiro – veidoja dzīvokļa īpašnieces pašrisks, no summas jāatņem pievienotās vērtības nodoklis – 281 eiro. Tātad, pēc apdrošinātāju aprēķina, Andrim par kaimiņienes dzīvokļa remontu jāmaksā *tikai* 1272 eiro.

Viens ceļš – tiesa!

Saprotams, ka Andris bija šokā par šādu regresa prasību, ko izvirzīja apdrošināšanas uzņēmums. Vai tiešām plīsumi caurule tualetē var būt iemesls tik naudas ietilpīgam remontam?

Ar vēsu prātu apdomājot, Andrim apdrošinātāju izveidotā tāme nelikās pārliecinoša. Viņš iepazinās ar SIA *Rīgas namu pārvaldnieks* aktu par dzīvokļa noliešanu, kas, starp citu, bija noformēts mazliet vairāk nekā mēnesi pēc avārijas – 2017. gada 21. oktob-

rī. Aktā bija norādīts, ka nolējums skar tikai dažus kaimiņienes dzīvokļa kvadrātmetrus, bet apdrošinātājs prasīja, lai Andris apmaksā plašu istabas, koridora un virtuves remontu. „Tas nav godīgi!” nosprieda Andris un nesamaksāja apdrošinātāju izrakstīto rēķinu. Apdrošināšanas kompānija, bez šaubām, vērsās tiesā.

Iemesls pilnīgam remontam?

Pirmā lietas izskatīšana notika 2019. gada janvārī Vidzemes priekšpilsētas tiesā. Tiesa neņēma vērā Andra iesniegtos iebildumus par mākslīgi sadārdzināto tāmi. Diezgan raksturīgā stilā tiesa lēma šādi – tiesa secina, ka mājas pārvaldnieka noformētajā aktā tiešām uzrādīts mazāks bojājumu apjoms nekā apdrošināšanas kompānijas izveidotajā darbu izpildes tamē. Tiesas ieskatā saliešanā vainojamais nepamatoti iebilst pret tamē uzrādītajām cietušās dzīvokļa platībām. Pēc pārbaudes konstatēts, ka uzrādītās platības atbilst dzīvokļa inventarizācijas lietā norādītajām, tādēļ cietušajai dzīvokļa īpašniecei ir tiesības prasīt, lai pēc remontdarbu veikšanas dzīvokļa sienas un griesti būtu tādi paši, kādi tie bija iepriekš. Tas nozīmē – nokrāsoti visā platībā, nevis tikai daļā, kuru bija skāris ūdens. Tas pats attiecināms uz sienu apdari – tapetes jāpārlīmē visā istabā.

Tiesā noskaidrojās, ka apdrošināšanas kompānija cietušajai jau 2017. gada 3. oktobrī izmaksājusi visu summu – 1272 eiro. Ievērojot visus šos priekšnoteikumus, tiesa uzlika par pienākumu Andrim samaksāt remonta izdevumus pilnā apmērā, kā arī segt 190 eiro tiesāšanās izdevumus par labu prasītājam – apdrošināšanas kompānijai.

Rokas nolaist negrasījās

Andris izmantoja savas tiesības un spriedumu pārsūdzēja Rīgas apgabal-

tiesā. Savā apelācijā viņš apgalvoja, ka Katrīnas dzīvoklis varēja ciest ne tikai viņa dzīvoklī notikušās avārijas rezultātā un to, ka apdrošinātājs nejausi vai ar nodomu pielāvis rupju aritmētisku kļūdu, aprēķinot tāmes kopējo summu. Andris pamatoja savus aprēķinus un lūdzta tiesu atzīt, ka apdrošinātāja prasība ir nepamatota.

Rīgas apgabaltiesa atstāja bez ievēribas Andra iebildi, ka dzīvoklis varēja ciest ne tikai viņa izraisītās avārijas dēļ, bet pārbaudīja iesniegto aprēķinu.

Izrādījās, ka prasītāja iesniegtā tāme sastāv no šādiem darbiem un to izcenojumiem:

- remontdarbi telpā Nr.4 – 50,38 eiro;
- remontdarbi telpā Nr.2 – 60,57 eiro;
- remontdarbi telpā Nr.1 – 727,76 eiro;
- materiālu piegādes izdevumi – 12,38 eiro.

Kopā: 851,04 eiro

Kā apdrošināšanas kompānijai saņāca 1272 eiro? Vai tā bija nejausība – jautājums paliek neatbildēts.

Lēmums nav pārsūdzams

Tādā veidā Andris izcīnīja daļēju uzvaru. Patlaban viņam apdrošināšanas uzņēmumam jāmaksā tikai 781,04 eiro (ņemot vērā nolietā dzīvokļa īpašnieces pašrisku). Tas tomēr ir par 495 eiro mazāk, nekā pirms tiesvedības uzsākšanas bija pieprasījis *BTA Baltic Insurance Company*. Samazinājās arī tiesvedības izdevumi, kas pienākas apdrošinātājam, – Andra maksājums ir 43,47 eiro.

Šis stāsts apliecina to, ka cilvēkam jābūt uzmanīgam – rūpīgi jāizturas pret dzīvoklī esošajām komunikācijām (nebūtu plīsumi caurule, nebūtu avārijas ar visām sekām). Taču arī tad, ja lieta nonākusi tiesā, rokas nolaist nav pamata. Tiesa, Andris šķīrās no aptuveni 190 eiro apelācijas sagatavotājam, bet tomēr vinnēja apdrošināšanas kompāniju ar 258 eiro savā labā, turklāt Rīgas apgabaltiesas lēmums ir galējs un nav pārsūdzams. **K**

MAINĀM
visai mājai
vecos dzīvokļu
ūdens skaitītājus
pret **C klases**
mērparātiem
ar datu attālinātas
nolasīšanas iespēju

25
GADU
PIEREDZE

Uzskaitē
BEZ patēriņa
korekcijaš

☎ 20040513
info@sistemsserviss.lv

KREMATORIJA
APBEDIŠANAS NAMS

JAUNA KREMATORIJA UN APBEDIŠANAS PAKALPOJUMI
Licencētā krematorija Latvijā ar tiesībām sniegt kremācijas pakalpojumus
drošs un uzticīgs palīgs ar atbalsta funkcijām sēru un sājpu brīdī

Diennakts MORGS: **20 01 83 33** (00-24)
BIROJS RĪGĀ: Aptiekas iela 13, Rīga
ATVADU ZĀLE RĪGĀ: Jēkabpils iela 28, Rīga
BIROJS un ATVADU ZĀLE VALMIERĀ:
"Krematorija", Valmiera, pie Kocēnu kapiem, tālr. 20888989
www.krematorija.lv • www.valmieraskrematorija.lv • www.krematorijariga.lv

Rīgas apsaimniekotāju asociācijas
portāls

www.RigAA.lv

Viss par māju apsaimniekošanu

Gaidām Jūsu jautājumus uz e-pastu info@rigaa.lv

MAINĀM MĀJAI CAURULES!

Stāvvadu nomaiņa ir biedējoša? It nemaz! Pēc darbu pabeigšanas firmas *Enesan* meistari ne tikai atjaunos izlauztās starpsienas sanitārajās telpās, bet pat noflīzēs telpu no jauna

Liene VARGA

Kaimiņi žēlojas par ūdens sliktu kvalitāti, vāju spiedienu caurulēs un augstām ūdens uzsildīšanas izmaksām? Visas šīs pazīmes liecina, ka pienācis laiks mainīt ūdensapgādes stāvvadus. Šādi darbi mājā tiek veikti no līdzekļiem, ko veido uzkrājumi remontiem, tomēr tāmes lielumam jāseko līdzī. Šajā rakstā pierādīsim, kā izmaksas iespējams samazināt par 30%, taču tad dzīvokļu īpašniekiem jābūt iespējai brīvi izvēlēties darbu izpildītājus, kuri darbus veiks kvalitatīvi, pēc iespējas mazāk traucējot iedzīvotājiem.

Kā panākt ekonomiju?

Uzņēmumam *Enesan* ir liela darba pieredze ūdensapgādes, kanalizācijas un apkures sistēmas cauruļvadu nomaiņā.

– Beidzamajā laikā pie mums vēršas arvien vairāk māju pārstāvju, kuri vēlas savest kārtībā savu māju inženierkomunikāciju sistēmas, – stāsta firmas *Enesan* valdes loceklis **Aleksandrs Andreičiķis**. – Šie darbi ir māju pārvaldnieku veicamo darbu plānā, taču, ja mājā ir aktīvi cilvēki vai pilnvarotā persona, daudz izdevīgāk darbus veikt uz trīspusēja līguma pamata, kas ļauj izmaksas samazināt vismaz par 30%.

Instrukcija, kā rīkoties

Ja mājas pilnvarotā persona vēlas noslēgt trīspusēju līgumu, vispirms viņai ir jāpārliedz, vai mājai vispār ir uzkrājums plānotajiem remontdarbiem. Pēc tam pilnvarotais mājas aktīvists sagādā vairāku firmu tāmes cauruļvadu nomaiņas darbiem un kopā ar mājas valdi izvēlas izdevīgāko piedāvājumu. Izdarot izvēli, jāvērtē ne tikai zemākā cena, bet arī pretendenta piedāvātie materiāli. Beidzamajā etapā pirms darbu uzsākšanas mājas pilnvarotais pārstāvis, apsaimniekotāja uzņēmuma pārstāvis un darbu izpildītāju firmas vadītājs paraksta trīspusēju līgumu par darbu izpildi. **A. Andreičiķis** stāsta, ka daudzas mājas ne tikai Rīgā, bet citviet Latvijā izvēlas firmu *Enesan* kā savu partneri dažādu inženierkomunikāciju nomaiņas darbiem.

Sāk ar guļvadiem

– Es vienmēr cilvēkiem rekomendēju sākt ar guļvadu – cauruļu, kas atrodas pagrabā, nomai-

ņu, – saka uzņēmuma pārstāvis. – Tas ir svarīgs un salīdzinoši vienkāršs darbs, kas iedzīvotājiem nesagādā nekādas neērtības. Pēc tam var ķerties klāt stāvvadiem.

– **Stāvvadi ir sarežģītāks darbs, jo meistari var sabojāt sanitārajā mezglā izliktās flīzes un pieprasīt novākt iebūvētos skapīšus?**

– Tas tā arī ir: mainot aukstā un karstā ūdens, kanalizācijas un cirkulācijas caurules, dzīvoklī nākas atvērt visas tehniskās šahtas. Kompānijas *Enesan* priekšrocība slēpjas tajā, ka firmas meistari iedzīvotājiem palīdz noņemt flīzējumu, izjaukt rīgpīša starpsienas, bet pēc darbu pabeigšanas to visu akurāti savēd kārtībā – līdz tam, ka piestiprina pat skapīšus.

– **Pilnīgi bez maksas?**

– Nē, tas ir maksas pakalpojums, ko samaksā konkrētā dzīvokļa saimnieks. Mūsu izceļojumi gan ir zemāki par vidējām cenām tirgū. Piemēram, izjaukt rīgpīša starpsieni un pēc tam to salikt atpakaļ mēs piedāvājam par 30 eiro. Ja saimnieks piekrīt, esam gatavi atkal noflīzēt izjauktās vietas par 100 eiro.

– **Tas tik tiešām ir lētāk, nekā sarunājot meistaru pēc sludinājuma.**

– Mēs strādājam pēc principa, lai mūsu darbs iedzīvotājiem sagādātu pēc iespējas ma-

Atrast nav sarežģīti

Uzņēmums *Enesan* atrodas Rītausmas ielā 2 Rīgā. Sazināties iespējams pa tālruni: **67202036** vai **29680271** vai elektronisko pastu: enesan@enesan.lv

zāk stresa, tādēļ visu stāvvadu maiņu vienā dzīvoklī cenšamies paveikt vienas darbadienas laikā.

Pieprasiet tāmi!

– **Kurā gada laikā labāk veikt stāvvadu nomaiņas darbus?**

– Šiem darbiem nav sezonas rakstura, tos var izpildīt visu gadu.

– **Kā saņemt jūsu firmas piedāvājumu, lai to salīdzinātu ar citiem?**

– Mājas pārstāvji mums var uzrakstīt uz elektronisko pastu, un mēs sagatavosim savu darbu tāmi. Tālāk cilvēki izvēlas pašī, vai viņiem būs izdevīgi ar mums sadarboties.

– **Jūs solījāt nosaukt aptuvenās stāvvadu nomaiņas izmaksas.**

– Jā, mēs neturam tās noslēpumā. Visu stāvvadu nomaiņa 602. sērijas deviņstāvu mājas vienā kāpņutelpā izmaksā aptuveni 20 000 eiro. Nomaiņas darbi piecstāvu mājā būs lētāki, jo tur ir mazāk stāvvadu komplektu. Šādā mājā mēs nomainām komunikācijas vienā kāpņutelpā par aptuveni 5000–6000 eiro.

Piecos gados māju saveida kārtībā

– **Kādēļ jūs nosaucat darbu cenas vienai kāpņutelpai, nevis visai mājai?**

– Protams, komunikācijas varētu mainīt uzreiz visā mājā, taču praktiskā dzīve parāda, ka aktīvās mājas dod priekšroku stāvvadu nomaiņai pa posmiem. Kā piemēru varu nosaukt māju Pētersalas ielā 18 Rīgā, kas mums uztic darbu izpildi uz trīspusēja līguma pamata jau piekto gadu pēc kārtas. Katru gadu mājas iedzīvotāji ir sakrājuši aptuveni 5000 eiro komunikāciju nomaiņai. Pirmajā gadā šajā mājā mēs nomainījām visus guļvadus pagrabā. Pēc tam plānveidīgi sākām stāvvadu maiņu – pa vienai kāpņutelpai gadā. Šogad visas caurules mājā ir nomainītas un iedzīvotāji krāj līdzekļus ārējā kanalizācijas cauruļvada remontam. Pēc šāda principa mēs strādājam arī mājās Raunas ielā 35, Slokas ielā 201 un citviet.

– **Droši vien visās šajās mājās ir aktīvisti?**

– Ja mājā ir 90–120 dzīvokļi, tad noteikti atradīsies viens vai divi aktīvisti, kuri domā par savu

māju. Tieši šie cilvēki arī atrod firmas, izvēlas darbu veicējus un plāno remontiem paredzētos līdzekļus.

Ilglaicīga līguma priekšrocības

– **Jūs teicāt, ka daudzas mājas gadu no gada izvēlas jūsu firmu. Varbūt jums ir atlaides pastāvīgajiem klientiem?**

– Atlaizi nav, bet pastāvīgie klienti var pajauties uz svarīgu priekšrocību. Pieņemsim, ka tiek noslēgts līgums par pakāpenisku stāvvadu nomaiņu vairāku gadu periodā. Šādā līgumā mēs uzreiz nosakām un fikšējam darbu cenu. Mājas, kuras pirms pieciem gadiem ar mums noslēdza ilgtermiņa līgumus, patlaban ekonomē ne mazums naudas, jo beidzamajos gados visu tehnisko darbu izmaksas ir augušas vismaz par 10%, taču mūsu pastāvīgie klienti maksā pēc 2014.–2015. gada cenām.

Domāju, ka tie klienti, kuri vienreiz ir noslēguši ilgtermiņa līgumu, to darīs arī turpmāk, jo tas ir izdevīgi. Materiāli – caurules un ventiļi – sadārdzinās par 3–5% gadā, to pašu var teikt par darbu izmaksām. Kādēļ gan neizmantot zemākas cenas garantiju uz vairākiem gadiem?

Garantija – līdz pieciem gadiem

– **Kādus materiālus jūs izmantojat stāvvadu nomaiņā? Vai tie ir pietiekami kvalitatīvi?**

– Mēs jau sen esam izvēlējušies vairākus pazīstamus piegādātājus, kuri saviem materiāliem garantē optimālu cenu un kvalitātes atbilstību. Mēs izmantojam *Giacomini* ventiļus, *Wefatherm* vai *Uponor* caurules un *Paroc* izolējošos materiālus. Ticiet – mēs pašī esam ieinteresēti labu materiālu izmantošanā.

– **Saprotams. Jums taču jādod iedzīvotājiem garantija gan jaunajiem stāvvadiem, gan savam darbam?**

– Mēs dodam divu gadu garantiju, bet pēc iedzīvotāju vēlēšanās to var pagarināt līdz pieciem gadiem. **K**

NEATSTĀJIET ATSLĒGU SLĒDZENĒ!

Izplatās zagšanas epidēmija: vienas dienas laikā noziedznieki bezkaunīgi uzlauž desmitiem dzīvokļu Rīgā

Liene VARGA

Rīgā atkal runā par zagļu aktivizēšanos, kuri nakts laikā uzlauž dzīvokļus saimnieku klātbūtnē. Viena daļa cietušo atzīst, ka tikuši cauri tikai ar vieglu izbīli, jo zagļus iztraucējis suns vai viņi paši nav tikuši galā ar atslēgas mehānismu. Citi cietuši pamatīgi – zaudējuši gan vērtīgas mantas, gan saindējušies ar aizmidzinošu gāzi.

Neatstājiat atslēgas slēdzenēs

10. jūlijā rīdnieks Maksims Saibolovs sociālajā vietnē Facebook publicēja biedējošu informāciju:

„Naktīs pa mūsu rajona māju kāpņutelpām skraida „žurka,” raksta vīrietis no lietotāju kopas *Pļavnieki*. Tā ir kopa, kas apvieno vienā rajonā dzīvojošos. „Šis nakts viesis pārbauda, vai gadījumā dzīvokļa durvju slēdzenē no iekšpuses nav palikušas atslēgas. Labi, ja dzīvokļa īpašniekam ir trausls miegs un viņš pie pirmā atslēgas pagrieziena slēdzenē var pieskriet pie durvīm, kā man tas šonakt izdevās. Ja ne, tad, pēc izsaukto policistu teiktā, nelietis iekļūst dzīvoklī un pievāc visu, kas tur vērtīgs. Tādēļ, mīļie kaimiņi, neatstājiat atslēgas durvju slēdzenēs.” Pēc Maksima domām, zaglis pats ir Purvciema iedzīvotājs, jo savus nakts pārgājienus rīko regulāri. Varētu būt, ka viņš izmanto sociālos tīklus un ir arī rajona Facebook kopas biedrs. Katram gadījumam Maksims viņam ir vēltījis šādu ierakstu: „Ja nu gadījumā lasi šo *postu*, tad zini – kad nākamo reizi sadomāsi ielauzties manā mājā, es tevi klusiņām sagaidīšu aiz durvīm.”

Zaglis bez pieredzes?

Pēc Maksima ziņas publicēšanas dažu stundu laikā sociālajā vietnē viedokli puda simtiem komentētāju.

„Ja cilvēks gribēs atvērt jūsu dzīvokļa durvis, tad viņš tās atvērs, neskatoties ne uz kādām atslēgām un citu aizsardzību,” komentējis sociāli lietotājs ar vārdu Daniels Kots. „Visu izšķir laiks, profesionalitāte un izmantotie instrumenti. Ja jūs atstājat atslēgas augšējā slēdzenē, tad ziniet – to atver ar divām adatām. Varbūt vienkārši veicās, ka Maksima viesis izrādījās nepieredzējis savā jomā.”

„Pie mums pavasarī šādā veidā iegriezās viesis,” piedzīvotajā dalās Tatjana Geida. „Tas notika Juglā gaišas dienas vidū. Tani brīdī dienas miedziņā guldināju zidainīti, vecākais brālis blakus istabā ar austiņām uz ausīm kaut ko darīja datorā, durvis starp istabām stāvēja puspievērtas. Pēkšņi pie ārdurvīm saklausīju troksni. Klusiņām uzsaucu vecākajam dēlam: „Dēliņ, vai tu grasies iet ārā?” Viņš neatbildēja, bet manas istabas durvis pavērs plašāk un tur parādījās nepazīstama vīrieša galva. Svešais *noskenēja* istabu ar skatienu un pēc tam mierīgi aizgāja, akurāti aizverot dzīvokļa ārdurvis. Visu šo laiku biju sastingusi šokā. Tad reizē ar vecāko dēlu izlēcām no istabām, arī viņš bija pārbijies. Kas būtu noticis, ja es būtu devusies ar mazuli pastaigā un viņš viens pats sēdētu mājās pie sava datora?”

Tatjana pastāstīja, ka izsauktā policijas patrūļa varējusi tikai ieteikt durvju actiņā ierīkot videokameru. „Tas bija viss, ko ieteica. Mani līdz šim laikam pārņem drebuļi, kad iedomājos tajā dienā piedzīvoto.”

Ierodas arī dienas laikā

Facebook lietotāja ar vārdu Aņa Rima arī dalās līdzīgā pieredzē: „Mēs ar šādu gadījumu sastapāmies pirms pāris mēnešiem. Atslēga bija atstāta slēdzenē, durvis no ārpusē atvēra un savāca no koridorā esošajām somām visu, kas bija paņemams. Paldies gadījumam, bet skaidrā nauda koridorā netika glabāta. Smieklīgi un neloģiski likās, ka zagļi bija izvandījuši somas un naudas makus, bet durvis akurāti aizslēguši no ārpusē un klusām aizgājuši. Joprojām nesaprotu, kā viņiem tas izdevās, jo guļot man ir ļoti trausls miegs.”

Izrādās, ka zagļi dzīvokļos cenšas iekļūt ne tikai naktīs, bet arī dienas laikā. Viktorija Ščerbakova stāsta, kā garš

jauneklis pelēkā jakā pūlējies dienas laikā iekļūt viņas dzīvoklī, kaut gan dzīvokļa saimnieki bija mājās. „Tā ir galēja bezkaunība!” raksta sieviete.

„Mūs ieslēdza ar mūsu pašu atslēgu!”

Atsevišķi Facebook lietotāji apšaubā, vai sabiedrībai maz ir priekšstats par zagšanas sērgas apjomiem. Santa Aleks dalās pieredzē, ka pirms kāda laika durvju actiņā ir uzstādījis videokameru. Videoierakstos ir redzams, ka zagļi ierodas regulāri: „Viņi ierodas ik nakti un apseko visas kāpņu telpas laikā no vieniem līdz trijiem. Policija ir informēta.” „Savukārt ar mums gadījās cits notikums,” komentē Valentīna Beļuzova. „Dodoties no rīta uz darbu, mani pārsteidza dzīvokļa priekšējās durvis, kas izceltas no eņģēm. Par laimi, iekšējām durvīm bija atslēga-zirneklis. Līdz šim nesaprotu, kā tas bija iespējams!”

Aleksandras Antonovas piedzīvotums ir ļoti pamācošs: zagļi ne tikai *aptīrīja* dzīvokli, bet arī saimniekus ieslēdza ar viņu pašu atslēgu. „Mūsu dzīvoklī pirms vairākiem gadiem zagļi iekļuva, mums mājās esot. Pirmais no-reagēja suns, viņam pakal izskrēja vīrs un gandrīz noķēra zagli. Taču noziedznieks bija veikls, aizcirta ārdurvis vīra deguna priekšā un piedevām mūs ieslēdza no ārpusē ar mūsu pašu atslēgu. Pārējie atslēgu komplekti *aizgāja* kopā ar somām, turpat arī nauda, dokumenti un daudz citu lietu. Tāpat zudumā gāja abi mašīnas atslēgu komplekti.”

Iedzīvotāju glābšanās ir pašu iedzīvotāju rokās

Ko darīt, lai zagļi nevarētu iekļūt dzīvoklī? Jelena Segliņa iesaka dzīvokļa ārdurvīm uzlikt sensoru uz atvērsanu. „Galvenais ieguvums ir signalizācijas ieslēgšanās, kas ir tik skaļa, ka izbaudīs jebkuru. Veikalos *DEPO* šie sensori ir nopērkami ļoti demokrātiskās cenās – ap pieciem eiro.”

Cits padoms ir Ļubovai Terentjevai-Paulai: „Simts procentu drošību, pašiem mājās esot, sniedz vecā labā durvju bulta. Tā nav dārga, nenolietojas un kalpo uzticami.” Savukārt Inga

Petakova stāsta, ka pēc viena aplaupīšanas mēģinājuma ģimene iegādājās lielu suni.

Nemēģiniet paši aizturēt noziedznieku!

Kamēr nav ierīkota durvju bulta vai atslēga, kas slēdz tikai no iekšpuses, cilvēkiem ir jābūt vērgiem. Taču tas nenozīmē, ka, pamanot zagli, jātelo varonis. Vienīgais, ko no jums gaida, – izsauciet policiju.

„Iekļūstot dzīvoklī nakts laikā, mums nozaga lielu naudas summu un zelta izstrādājumus,” stāsta Jana Demidova. „Tālāk par koridoru un virtuvi viņi negāja. Policijā tā arī teica, ka darījām pareizi, neizejot no istabas, kaut arī dzirdējām aizdomīgas skaņas pie ārdurvīm.”

Savukārt Lienas Kozlovskas vīrs mētās aizturēt noziedzniekus. „Tas notika pirms astoņiem gadiem. No aplaupīšanas mūs pasargāja suns, kurš ierējās. Vīrs aizskrēja pie ārdurvīm un ieraudzīja, ka actiņa no ārpusē aizlīmēta. Aizdusmām viņš virtuvē paķēra nazi. Mēs dzirdējām tikai skrejošus soļus kāpnēs, un vīrs ar kliedzienu metās pakal. Es varēju tikai stāvēt dzīvoklī, baidīties par bērnu un arī par vīru. Paskatījos pa logu un redzēju, kā divi melnās drēbēs tērti vīriēši aizskrien katrs uz savu pusi.”

„Mēs nevarējām pamosties!”

Vissliktāk ir klājies tiem rīdniekiem, uz kuriem aplaupīšanas laikā ir iedarbojusies kaut kāda gāze. Piemēram, Aleksandra Slobodjanika stāsta, ka dzīvokļa durvis atvērtas naktī, visai ģimenei esot mājās. „Labi, ka nauda bija atrasta uzreiz, tādēļ vairāk nebija meklējumi. Savukārt mēs no rīta pamodāmies kā smagās pagīrās. Policisti paskaidroja, ka noziedznieki pirms tam dzīvoklī ielaiduši gāzi, lai mēs cieši gulētu.”

Savukārt Viktorija Zaiceva atminējās, ka līdzīgs gadījums pirms dažiem gadiem noticis ar viņas māti: „Mamma ir astmatīke, tādēļ viņai no gāzes kļuva

ļoti slikti. Pie samaņas nāca tikai tad, kad gāze bija pilnībā izvēdināta. Tas zagļiem deva laiku netraucēti darboties – viņi bija ieskatījušies katrā kastītē, pat atšķīrojuši zeltu no bižutērijas!”

Nelaidiet pie sevis pat kaimiņus!

Šajā pamācošajā stāstā uzzinājām, ka policija iesaka neatstāt durvis atslēgas no iekšpuses un nemēģināt mesties cīņā ar noziedzniekiem. Savukārt Facebook kopas *Pļavnieki* dalībnieki ar vārdu Vitali Stepoi pastāsta, kādā veidā zagļi iekļūst dzīvoklī un kādēļ ir svarīga atslēga, kura atverama tikai no iekšpuses. „Zagļi izmanto garu metāla stieni, tā galu nosmērē ar superlīmi un iebāž pa atslēgas caurumu, līdz stienā gals satiekas ar slēdzenē atstāto saimnieka atslēgu. Stienis ar atslēgu salīp un zaglim atliek tikai pagriezt stienā galu.

Vitali dod iedzīvotājiem dažus labus padomus:

- dzīvoklim jāierīko divas durvis tā, lai ārējās kalpotu par aizsegu – būtu vienkāršas, *saplūstu* ar kāpņutelpas krāsojumu;
- ārējo durvju uzdevums ir novērst zagļu uzmanību, bet iekšdurvīm jākalpo par barjeru ļaundariem. Ja viņi ir piepūlējušies un atmūķējuši abas durvis, nāciens bijis gatavots un iepriekš izplānots;
- pirms aplaupīšanas dzīvokli cenšas izpētīt – zagļi izliekas par meistariem vai *Latvijas Gāzes* inspektoriem u.tml. Atcerieties uz visiem laikiem – pirms kādu svešinieku ielaižat dzīvoklī, pieprasiet uzrādīt dokumentus un piezvaniet uzņēmumam, kuru viņš sakās pārstāvam;
- ja viesos atnākuši nepazīstami kaimiņi, runājieties kāpņutelpā, durvis uz dzīvokļa iekšējām pieverot;
- ja mājās ārdurvīm ir koda atslēga, sekojiet, lai kaut kur neparādās ieskrāpēts vai uzrakstīts ārdurvju kods;
- kolīdz ievērojāt ko aizdomīgu, informējiet sētnieku, mājās vecāko, maksimāli daudz mājās iedzīvotāju, jo sevišķi – savas kāpņutelpas kaimiņus un, protams, arī policiju. **K**